

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO
MĚSTA PRAHY A JEHO ÚKOLY PŘI
ZAJIŠŤOVÁNÍ OCHRANY PŘED POVODNĚMI**

Autor práce: Josef Vartýř

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Josef Vartýř

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Píibram

Název bakalářské práce: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy a jeho úkoly při zajišťování ochrany před povodněmi

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Prague Fire and Rescue Service and the Main Roles and Responsibilities at Flood Incidents and Implementation of Flood Prevention Policies and Procedures

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: Duben 2022

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit činnost Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy při povodních v roce 2002 a 2013. Vedlejším cílem je charakterizovat činnost Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy a téma povodní.

Student: Josef Vartýř	27.5.22 datum	podpis	
Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.	30.5.2022 datum	podpis	

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	30.5.2022 datum	podpis	
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	31.5.2022 datum	podpis	
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	10.6.2022 datum	podpis	

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Štěpánu Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VARTÝŘ, J. Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy a jeho úkoly při zajišťování ochrany před povodněmi. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: povodeň, záchranná činnost, Hasičský záchranný sbor hlavního města Praha, protipovodňové bariéry, ochrana obyvatelstva

Bakalářská práce se zabývá zhodnocením a charakteristikou činnosti Hasičského záchranného sboru při krizových situacích, konkrétně povodních v daných letech 2002 a 2013. V úvodu práce je popsána terminologie týkající se tématu povodně, struktury Hasičského záchranného systému České republiky při mimořádné události. Dále postupy a opatření jednotek požární ochrany a povodňových orgánů na přípravu ochrany obyvatelstva. Cílem bakalářské práce je komparace zásahů v uvedených letech a vyhodnocení činnosti při povodni a vysvětlení daných problémů, se kterými se musel Hasičský záchranný sbor potýkat. Autor prezentuje dosažený výsledek v této práci a zjištění kterého dosáhl.

ABSTRACT

VARTÝŘ, J. Prague Fire and Rescue Service and the Main Roles and Responsibilities at Flood Incidents and Implementation of Flood Prevention Policies and Procedures České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2023. 58 s. pp. Supervisor: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: flood, rescue activity, Prague Fire and Rescue service, flood barriers, members of public

This bachelor's thesis covers the Prague Fire and Rescue service risk management planning during critical incidents and particularly the flood incidents as we experienced in 2002 and 2013. It starts with the flood incidents terminology and structure of the Fire and Rescue Service of the Czech Republic. Furthermore it covers both the development and establishment of flood risk plans with emergency planning groups and critical incidents plans in order to protect of the public. The aim of this thesis is to compare mainly individual cases of flood incidents, the approach of the Fire and Rescue, the measures put in place and to evaluate the outcomes. The author of this thesis presents his findings and outcome here and points out the main differences between the mentioned flood incidents in both 2002 and 2013 where the previous gained experience and control measures were applied.

Obsah

Úvod.....	9
1Cíl a metodika bakalářské práce	10
2Hasičský záchranný sbor České republiky.....	11
2.1Struktura Hasičského záchranného sboru České republiky	12
3Krizová situace.....	14
3.1Integrovaný záchranný systém.....	16
3.2Povodeň jako krizová situace.....	17
3.3Stupně povodňové aktivity.....	19
4Protipovodňová opatření	21
4.1Povodňové plány.....	21
4.2Hlásná a předpovědní povodňová služba.....	23
4.3Povodňová opatření.....	24
5Ochrana obyvatelstva	28
5.1Varování a vyrozumění	28
5.2Evakuace	30
6Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy ve vztahu k povodním	33
6.1Hasební obvod Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy	36
6.2Připravenost Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy	39
6.3Zhodnocení činnosti Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy.....	43
6.3.1Hlídková činnost při povodňové hlásné službě.....	43
6.3.2Povodňové zabezpečovací práce.....	44
6.3.3Povodňové záchranné práce.....	45
6.3.4Pomoc obyvatelstvu po povodni-likvidační práce	47
6.3.5Zasahující jednotky	48
6.4Diskuze.....	49
Závěr	52
Seznam použitých zdrojů	54

Seznam zkratek	57
Seznam tabulek	58
Seznam obrázků	58

Úvod

Lidé od nepaměti osidlovali břehy velkých toků i malých říček za účelem obživy. Voda jim poskytovala možnost rybolovu, závlahou pro přilehlá pole nebo vodu pro hospodářská zvířata, kterými obhospodařovali svá pole. Při vylití řeky z koryta zaplavila voda okolní půdu a obohatila ji o cenné živiny. Sloužila jako obchodní cesta a u břehů velkých řek začaly vznikat vesnice a postupně i velká města. Krajina se tak postupem času začala měnit a pozvolna ztrácela potřebnou retenci, vlivem výstavby nebo narovnání toků či svázáním do betonových koryt. Ani hlavní město Praha nebylo ušetřeno velkými povodněmi, ať již v dávné minulosti nebo na počátku tohoto tisíciletí. Ty se následně opakovaly po několika letech znovu. Rozsah povodňových škod v letech 2002 a 2013 nebyl nikdy tak ničivý. V obou případech byla povodňová situace způsobena vydatnými srážkami a následným vylitím řeky Vltavy z jejího koryta. Proto bylo zapotřebí značné úsilí, nasazení sil a prostředků Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy. V Praze vznikly značné škody a to zejména v důsledku vysoké míry urbanizace provázané s prvky infrastruktury.

Toto téma je důležité, povodně se v naší krajině objevují od nepaměti, jedná se o naprosto přirozený jev, který se bohužel neustále opakuje. Otázkou je do jaké míry bude mít voda ničivou sílu a jak obyvatelé obcí či velkých měst budou na novou povodeň připraveni. Preventivní protipovodňová opatření mohou zamezit ztrátám na životech nebo velkým škodám na majetku. Při výběru tématu bakalářské práce autor vycházel z vlastních zkušeností zasahujícího hasiče při povodních v letech 2002, 2013. V průběhu těchto povodní zaznamenal rozdíly v nasazení sil integrovaného záchranného systému a prostředků. Rozdíly byly patrné i v komunikaci a organizaci u zásahu. Při hledání dostupných materiálů byla poskytnuta interní dokumentace z daných let k porovnání a vyhodnocení dat ze zásahu.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Úkolem této práce je podrobné zhodnocení činnosti Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy při krizových situacích, konkrétně povodních, a to v letech 2002 a 2013.

V teoretické části budou popsány jednotlivé postupy a opatření, podle kterých Hasičský záchranný sbor při povodních postupuje společně s dotčenými povodňovými orgány. Pro dosažení komplexního náhledu na danou problematiku bude využito i několik zahraničních zdrojů.

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnocení činnosti Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy při povodních v roce 2002 a 2013. Pomocí komparativní metody budou vyhodnoceny zásahy v jednotlivých letech. Komparativní metodou bude porovnán rozdíl mezi jednotlivými charakteristikami jevů a procesů, které budou popsány v průběhu bakalářské práce. Metoda umožní porovnat obdoby a rozdíly mezi dvěma různými charakteristikami procesů. Zjištěné výsledky budou použity jako vysvětlení vzniklých problémů, se kterými se musel Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy v uvedených letech při povodních v Praze potýkat.

V praktické části bakalářské práce bude využita komparativní metoda na konkrétních příkladech porovnání činnosti povodňové zabezpečovací práce, povodňové záchranné práce, evakuace a záchrana osob, pomoc obyvatelstvu po povodni a zasahující jednotky v letech 2002 a 2013. Autor bakalářské práce porovnává zprávy z interní dokumentace Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy a v jednotlivých činnostech hledá rozdíly a společné výstupy. Z dostupných dat vytvoří důsledky, nad kterými se v závěru bakalářské práce zamyslí a vysvětlí, jak byla činnost Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy ovlivněna a může být zlepšena do budoucna. Vedlejším cílem bude charakteristika činnosti Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy a téma povodní.

2 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS ČR“) je bezpečnostní sbor, který je ustanoven na základě zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky. Vliv HZS ČR na bezpečnost státu je v současné době zásadní, v roce 2001 došlo ke sloučení HZS ČR s Hlavním úřadem civilní ochrany, a tak do gesce přibyla i ochrana obyvatel. Mezi **základní úkoly HZS ČR** je „*chránit životy a zdraví obyvatel, zvířat, životní prostředí a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi*“.¹ Aby dané úkoly mohly být naplněny opírá se HZS ČR o právní rámec, který upravuje činnosti HZS ČR. Mezi tyto zákony patří:

- ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti české republiky,
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů,
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů,
- zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení zákona o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů.²

---

¹Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), § 1

²VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK. D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Druhé, upravené vydání. Praha: Karolinum, 2022. 25-33 s. ISBN 978-80-246-5067-8.

2.1 Struktura Hasičského záchranného sboru České republiky

HZS ČR je tvořen generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky, které je součástí Ministerstva vnitra, ten je dále tvořen 14 hasičskými záchrannými sbory kraje (dále jen „HZS kraje“). Dále Záchrannými útvary a Střední odbornou školou požární ochrany a Vyšší odbornou školou požární ochrany ve Frýdku - Místku. Strukturu HZS ČR dále tvoří vzdělávací, technická a jiná účelová zařízení, Školní a výcvikové zařízení HZS ČR a Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč. Technický ústav požární ochrany a nesmíme opomenout skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR.³

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „GŘ HZS ČR“) je součástí Ministerstva vnitra. V jeho čele je generální ředitel Hasičského záchranného sboru. GŘ HZS ČR vykonává úkoly Ministerstva vnitra, a to v oblasti požární ochrany, integrovaného záchranného systému, krizového řízení, dále ochrany obyvatelstva a civilního nouzového plánování. Z pozice GŘ HZS ČR dále řídí jednotlivé HZS kraje, záchranné útvary, školy, hasičský útvar ochrany Pražského hradu, součástí je dále institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha, Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR.⁴

Výkonná složka HZS ČR je tvořena ze 14 **Hasičských záchranných sborů kraje**, kde v její organizační složce stojí vždy jednotliví ředitelé dotčených krajů. HZS kraje vychází ze struktury generálního ředitelství. Skládá se z krajského ředitelství, územních odborů s jednotkami HZS kraje, které vykonávají na tomto území správní a organizační činnosti jménem HZS kraje.⁵ Částečně se liší jejich specifikace. Dále se skládají ze vzdělávacích, technických a účelových zařízení. HZS kraje má za úkol zřizování operačního a informačního střediska. To následně plní funkci informačního střediska integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“), které zajišťuje příjem tísňového volání na jednotnou linku 112 a dále na tísňovou linku 150.⁶

V čele **Hasičského útvaru ochrany Pražského hradu** stojí velitel, který je přímo podřízený generálnímu řediteli HZS ČR. Tento útvar vznikl v roce 2016 a plní úkoly

---

³ ČESKO. *Krizové zákony, Hasičský záchranný sbor, Požární ochrana*. Ostrava: Sagit, 2021. 143-156 s. ISBN 978-80-7488-497-9.

⁴ Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), § 6

⁵ KAVAN, Š. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015. 28-30 s. ISBN 978-80-87472-92-7.

⁶ VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK. D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Druhé, upravené vydání. Praha: Karolinum, 2022. 17-19 s. ISBN 978-80-246-5067-8.

vedoucí k primárnímu zajištění bezpečnosti Pražského hradu. Kromě daných úkolů, které jednotka má, dále vykonává i běžnou zásahovou činnost ve svém zásahovém obvodu.⁷

Záchranný útvar vznikl z několika změn resortu na Ministerstvu obrany, kdy byl posléze převeden 157. Záchranný prapor Armády České republiky z podřízenosti Ministerstva obrany do podřízenosti Ministerstvu vnitra České republiky-GŘ HZS ČR a stal se organizační složkou státu, který se nachází v Hlučíně. Záchranný útvar je dále rozdělen do tří samostatných záchranných rot, jejichž dislokace je v Hlučíně, Zbirohu a v Jihlavě. Tyto jednotky Záchranného útvaru jsou předurčeny pro řešení mimořádných událostí velkého rozsahu v podobě živelných pohrom, rozsáhlých požárů a technických zásahů s nutností využití speciální techniky, jíž záchranný útvar disponuje.⁸

Přípravu a dále vzdělávání v oboru požární ochrany zajišťuje **Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany**, která se nachází ve Frýdku Místku. Tato uvedená zařízení jsou organizační složkou státu, kdy v jejím čele stojí ředitel.⁹ Škola umožňuje podle zákona o požární ochraně a následně v souladu se školským zákonem vzdělání. A to v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému a krizového řízení.

---

⁷Kolektiv autorů., *Katalog stanic Hasičského záchranného sboru České republiky požární ochrana*: vydání I. Praha: Ministerstvo vnitra, 2019. 67-71 s. ISBN 978-80-7616-024-8

⁸ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY Historie. *hzscr.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/historie-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>

⁹ Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), § 9

3 Krizová situace

Krizová situace vychází z mimořádné události (dále jen „MU“), která je v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému popsána jako „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací*“.¹⁰ Základní složky integrovaného záchranného systému, ostatní složky a organizace jsou schopny řešit MU s použitím běžných postupů.

Oproti tomu řešení **krizové situace** požaduje vyhlášení některého z krizových stavů, stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav (viz. tabulka č.1). To umožňuje na území, kde byl tento stav vyhlášen, výrazný zásah do práv a svobod dotčených obyvatel.¹¹

Při vyhlášení krizového stavu vláda aktivuje **Ústřední krizový štáb** (dále jen „ÚKŠ“), který je pracovním orgánem vlády při řešení krizových situací. Jeho předsedou je Ministr vnitra, popřípadě Ministr obrany. ÚKŠ umožňuje účinně koordinovat krizová opatření, dále pak efektivně komunikovat mezi státními orgány, kraji, obcemi, eventuálně dalšími subjekty, které se podílí na řešení MU. Stav nebezpečí a nouzový stav na území ČR byly poprvé vyhlášeny v souvislosti s povodní v letech 2002 a dále pak v roce 2006, 2010, 2013.¹² První velkou krizovou situací v samostatné historii České republiky (dále jen „ČR“) byla povodeň v roce 1997, která postihla velkou část území Moravy a Čech. Tato krizová situace následně ukázala nepřipravenost právních norem, které by upravovaly povinnosti fyzických a právnických osob. Tato nedostatečná úprava se projevovala zejména při záchranných a likvidačních pracích.¹³ Z tohoto důvodu byl v roce 1998 přijat Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Následně byl v roce 2000 přijat soubor krizové legislativy, který se stal oporou při řešení MU a krizové situace.

---

¹⁰Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), § 2

¹¹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. ochrana obyvatelstva. *hzscr.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/nejcastejsi-otazky.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>

¹² HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. krizové řízení. *hzscr.cz* [online]. © 2023 [cit.2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-řízení-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

¹³ Szaszo, Z., *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*: vydání I. MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. 178-179 s. ISBN 978-8086640-60-0

Tabulka 1 - Krizové stavy a jejich stručná charakteristika

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hl. m. Prahy)	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (při nebezpečí z prodlení předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

Zdroj:; Zákon č. 240/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 3-7, zpracování vlastní

Přípravou na krizovou situaci je **Krizový plán**, který je základním plánovacím dokumentem obsahujícím souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Účelem krizového plánu je zajistit připravenost a řešení na krizové situace pro orgány krizového řízení.¹⁴

Krizové řízení je „*souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury.*“¹⁵ Krizové řízení a následné uplatnění se naplno projevilo při povodních v Praze letech 2002 a 2013, kdy orgány krizového řízení musely zasedat nepřetržitě. **Orgány krizového řízení** jsou vláda, ministerstva a jiné ústřední správní úřady, Česká národní banka, orgány kraje a další orgány s úsobností na území kraje, orgány obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) a dále

¹⁴ Zákon č. 240/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 9

¹⁵ Zákon č. 240/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 2

orgány obce.¹⁶ Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů koordinacním je orgánem v přípravě na krizové stavy Ministerstvo vnitra.¹⁷ Lze uvést, že řešení možných povodní je na úrovni spolupráce složek IZS spolu povodňovými orgány, to bez vyhlášení krizových stavů. V případě, že se jedná o rozsáhlejší povodeň, při které je narušena kritická infrastruktura (jako byla v uvedených letech a kde už nestačí obvyklé postupy složek IZS) je vyhlášen jeden z krizových stavů.¹⁸

3.1 Integrovaný záchranný systém

V zákoně 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů „*Integrovaným záchranným systémem se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací*“.¹⁹

Základní složky jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plánu plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, Policie České republiky. Pracovníci a příslušníci těchto složek, jsou členy stálých pracovních skupin krizových štábů.²⁰ „*Představitelé určených složek územního bezpečnostního systému mají poskytovat odborná stanoviska k přípravě a realizaci jednotlivých rozhodnutí předsedy krizového štábu, resp. zabezpečovat jejich realizaci v jim svěřených oblastech. Je tedy logické, aby zastoupení určených složek územního bezpečnostního systému bylo v krizovém štábu, tedy i ve stálé pracovní skupině krizového štábu, zajištěno nepřetržitě.*“²¹ Tyto složky zajišťují nepřetržitou pohotovost, vyhodnocují povodňový stav a zajišťují provedení neodkladného zásahu.

---

¹⁶ Zákon č. 240/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 14

¹⁷ GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR., *Krizové stavy* [online]. [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-řízení-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>

¹⁸ Zákon č. 239/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 3-7

¹⁹ Zákon č. 320/2015 Sb., o Integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, § 2

²⁰ ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V., a HANUŠKA, Z., *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. 32-35 SPBI Spektrum. Červená řada, 40. ISBN 978-80-7385-007-4.

²¹ SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 12 s. ISBN 978-80-86640-59-4.

Ostatní složky IZS tvoří vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, obecní policie, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k provádění a koordinaci záchranných a likvidačních prací (při povodních). Zapojení těchto složek do záchranných a likvidačních prací při povodních nedochází ke změně jejich povahy (jako ostatních složek IZS) ani způsobu koordinace, organizace a financování.²² Spolupráce složek IZS probíhá na třech úrovních: **Taktická úroveň** probíhá na místě zásahu. Kdo je velitelem zásahu, stanoví zákon o IZS. Jestliže právní předpis nestanoví jinak, je velitelem zásahu velitel jednotky požární ochrany (dále jen „JPO“) nebo příslušný představitel HZS ČR s právem přednostního velení. **Operační úroveň** na úrovni operačních a informačních středisek IZS (zajišťují operační střediska HZS ČR krajů, jejich úlohou je zajistit výměnu informací v případech, kdy spolehlivě nefungují veřejné sítě). **Strategická úroveň** je řízení odezvy v kompetenci starostů, hejtmanů, ministerstev za pomoci jejich krizových štábů.²³

3.2 Povodeň jako krizová situace

Povodně lze charakterizovat z pohledu HZS ČR, především jako dlouhodobé nasazení sil a prostředků, s velkým počtem zasahujících JPO a dalších složek IZS. Dále velkým množstvím speciálních sil a prostředků a zároveň dostatečný počet sil na jejich nutnou koordinaci. V případě dlouhodobě zasahujících jednotek hrozí u hasičů nebezpečí fyzického a psychického vyčerpání, dále možné infekce, intoxikace nebo utonutí. V české legislativě je povodeň definována v zákoně č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. „*Jedná se o přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků, nebo jiných povrchových vod, při kterém již voda zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody. Také může jít o stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat či odtok je nedostatečný.*“²⁴

---

²² KAVAN, Š. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015, 51 s. ISBN 978-80-87472-92-7.

²³ SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 19 s. ISBN 978-80-86640-59-4.

²⁴ Zákon č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, § 64

Přírozené povodně jsou způsobeny přírodními jevy, převážně dešťovými srážkami, táním sněhu, nebo chodem ledů. Přírozené povodně se dělí dále podle období vzniku a to na zimní, jarní a následně letní. **Zimní** nebo spíše můžeme říci jarní povodně jsou charakteristické pro období vysokých teplot a následně tání velkého množství sněhu, kdy je tání doprovázeno velkým úhrnem dešťových srážek nebo ledovými nápěchy v korytech řek. **Letní** povodně, někdy také nazývané jako bleskové, nebo přívalové povodně, se převážně objevují od dubna do listopadu. Jejich příčinou jsou krátkodobé, ale intenzivní srážky, které zasáhnou menší území a utiší se během pár hodin, výjimečně až řádu desítek několika hodin. Vysoké teploty a sucho v přírodě vytváří prostředí podobné suchým, až polopouštním oblastem ovlivňují vsakování vodních srážek a přívalové povodně mohou nastat tam, kde je omezeno, nebo dokonce úplně znemožněno vsakování vody do půdy. Ať již skladba osázené půdy, zpevněné plochy, městské zástavby s ucpanou nebo poddimenzovanou kanalizací způsobují, že se tento jev za poslední roky často opakuje. Řešením a zároveň i prevencí je možné budování vsakovacích zelených prvků a vhodné hospodaření s krajinou. Další příčina povodní jsou dlouho přetrvávající srážky, které postihují větší část území nebo dokonce celé povodí daného toku. Přívalové povodně jsou typické výraznějšími objemy povodňové vlny a jsou více charakteristické pro střední až velké toky.²⁵ Přírozené povodně jsou nejčastějším typem mimořádné události velkého rozsahu, v ČR se vyskytují téměř každoročně. Extrémními případem přírozených povodní je jejich výskyt, příkladem je rok 1997 kdy povodeň zasáhla Moravu a následně pak roky 2002, 2006 a 2013 v Čechách.

Zvláštní povodně jsou způsobené jinými vlivy, a to převážně poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii a protržení nebo jeho nouzovým řešením při kritické situaci na vodním díle. Jsou tři typy zvláštních povodní, a to dle dané situace která může při stavbě díla nebo jeho provozu nastat. Zvláštní povodeň typu 1 vzniká protržením hráze vodního díla. Zvláštní povodeň typu 2 vzniká závadou hradící konstrukce bezpečnostních a vypustných zařízení vodního díla. Zvláštní povodeň typu 3 vzniká při nouzovém řešení kritické situace, při ohrožení bezpečnosti vodního díla, při nezbytném vypouštění vody z daného vodního díla.²⁶

---

²⁵ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 12 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

²⁶ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 12-13 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7

3.3 Stupně povodňové aktivity

Stupni povodňové aktivity (dále jen „SPA“) se rozumí přesná míra, která vyplývá z povodňového nebezpečí. Je nutno zmínit, že limity jsou vázané a směrodatné, jedná se zpravidla o průtoky nebo vodní stavy v hlásných profilech na vodních tocích. Dále musí být vázána na horní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v příslušném povodňovém plánu. Rozsah iniciativních opatření prováděných pro ochranu před danou povodní se řídí nebezpečím nebo nastalým vývojem situace která se určuje třemi stupni povodňové aktivity.²⁷

První stupeň (stav bdělosti) nastává při vzniku nebezpečí přirozené povodně nebo vydáním následné výstražné informace hydrometeorologickým ústavem o předpovědní povodňové službě. Tento stav končí po uplynutí nebezpečí. Při stavu bdělosti zahajuje činnost hlásná a hlídková služba. Je vyžadována zvýšená pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí.²⁸

Druhý stupeň (stav pohotovosti) se vyhláší v době, kdy jsou překročeny mezní hodnoty sledovaných jevů vodních toků a vodních děl, kdy nebezpečí přirozené povodně již přerůstá v povodeň, ale ještě nedochází k větším rozlivům a škodám mimo dané koryto. Při vyhlášení druhého stupně SPA jsou uvedeny v činnost povodňové orgány a další složky ochrany před povodněmi. Začnou se provádět nezbytné úkony k zamezení a zmírnění průběhu povodně dle daného povodňového plánu a uvedou se do pohotovosti nástroje na zabezpečovací práce.²⁹

Třetí stupeň (stav ohrožení) je vyhlášen při přímém nebezpečí, nebo vzniku možného ohrožení života, zdraví nebo rozsáhlých škod na majetku v záplavovém území, vyhláší se ale také, dojde-li k dosažení hrozících hodnot sledovaných na vodním díle. A současně dochází k zahájení nouzových opatření. Jednotky požární ochrany provádí dle potřeb záchranné práce, evakuace a zabezpečovací práce podle daných povodňových plánů. „Z právního hlediska povodeň začíná vyhlášením druhého nebo

---

²⁷ SOUKOPOVÁ, J., BAKOŠ, E., *Povodně jako mimořádná událost: sborník z workshopů a seminářů Protipovodňového vzdělávacího a výzkumného centra*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6050-0.

²⁸ SOUKOPOVÁ, J., BAKOŠ, E., *Povodně jako mimořádná událost: sborník z workshopů a seminářů Protipovodňového vzdělávacího a výzkumného centra*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6050-0.

²⁹ SOUKOPOVÁ, J., BAKOŠ, E., *Povodně jako mimořádná událost: sborník z workshopů a seminářů Protipovodňového vzdělávacího a výzkumného centra*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6050-0.

třetího SPA a končí jejich odvoláním.“³⁰ „Druhý a třetí stupeň povodňové aktivity zpravidla vždy vyhlásují a zároveň tak odvolávají na územím svého obvodu povodňové orgány. Ty mají následně za povinnost informovat subjekty uvedené v povodňovém plánu a povodňový orgán vyššího stupně“.³¹ Limit pro průtok řeky Vltavy je pevně vázán a je směrodatný, jedná se zpravidla o průtok nebo vodní stav, který je měřen na hlásném profilu Praha Chuchle. Tyto limity jsou uvedeny, viz. tabulka č.2.

Tabulka 2- Vltava, hlásný profil Praha-Chuchle

1. Stupeň	Q = 450 [m³s⁻¹]	1. SPA (bdělost)
2. Stupeň	Q = 1000 [m³s⁻¹]	2. SPA (pohotovost)
3. Stupeň	Q = 1500 [m³s⁻¹]	3. SPA (ohrožení)
3. Stupeň	Q = 3440 [m³s⁻¹]	3. SPA (extrémní povodeň)
Sucho	Q = 47.4 [m³s⁻¹]	Sucho

Zdroj: ČMHU, zpracování vlastní

³⁰ Zákon č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, § 70

³¹ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních.* V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 1., 1-2 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

4 Protipovodňová opatření

Podle zákona č. 544/2020 Sb., jsou povodňové orgány oprávněné k řízení, organizaci a kontrole opatření k ochraně před povodněmi. Povodňové orgány se rozlišují pro období mimo povodně a pro období po dobu povodně.³²

Tabulka 3 - Povodňové orgány

Povodňové orgány	
Období mimo povodeň	Období trvání povodně
Orgány obcí	Povodňové komise obcí
Obecní úřady ORP	Povodňové komise ORP
Krajské úřady	Povodňová komise krajů
Ministerstvo životního prostředí	Ústřední povodňová komise

Zdroj: Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva³¹, zpracování vlastní

Povodňové orgány spolu s JPO se při svém konání řídí povodňovými plány. V době povodní smí dělat taková opatření a následně vydávat taková rozhodnutí, která umožní nutnou ochranu před povodněmi. V opodstatněných případech tak mohou konat i nad rámec daných povodňových plánů, za předpokladu, že bude vyrozuměna neprodleně dotčená osoba. Veškerá tato přijatá opatření a následné vydané příkazy se předávají na krajské operační a informační středisko (dále jen „KOPIS“) HZS ČR a následně se zapisují do povodňové knihy, která slouží jako pracovní deník pro povodňové orgány, které mají tuto povinnost ustanovenou ve svých povodňových plánech.³³

4.1 Povodňové plány

Povodňové plány patří k základním dokumentům ochrany před povodněmi. Slouží ke koordinaci činností v době povodně v daném území. Při tvorbě povodňových plánů platí zásada, že povodňové plány menších územních celků musí být v souladu s povodňovými plány vyššího stupně a obsahují souhrn organizačních a technických opatření, potřebných k odvrácení nebo zmírnění škod na životech, majetku a na životním prostředí při povodních. Povodňové plány obsahují mimo jiné stanovené směrodatné limity pro jednotlivé toky a jejich SPA, způsob zajištění informací o průběhu a vývoji povodně a možnosti ovlivnění odtokového režimu. Řadí se sem i zabezpečení

³² Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších právních předpisů.

³³ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 33-36 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

ochrany vybraných objektů a přípravu a organizaci záchranných prací.³⁴ Povodňové plány rozlišujeme na územní povodňové plány v obcích a záplavových oblastech, objektové povodňové plány staveb a pozemků.

Územní povodňové plány v obcích a v záplavových oblastech, zpracovávají příslušné orgány obcí, vypracovávají také povodňové plány správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Povodňové plány správních obvodů krajů, vypracovávají příslušné orgány krajů v přenesené působnosti ve spolupráci se správcí povodí. Povodňový plán ČR, zpracovává Ministerstvo životního prostředí.³⁵ Územní povodňové plány jsou uspořádány do tří bloků, do organizační, věcné a grafické části. **Organizační část** zahrnuje jmenné seznamy osob, adresy a způsob spojení na pověřené osoby (povodí dotčených toků, krajské operační a informační středisko, starosta atd.), které se podílejí na organizaci ochrany před povodněmi a organizaci hlásné a hlídkové služby. **Věcná část** obsahuje údaje potřebné pro zajištění ochrany před povodněmi daného územního celku nebo objektu v tomto případě se jedná např. o uskladnění mobilních protipovodňových bariér, elektrických agregátů, vysoušečů a dále směrodatné limity pro vyhlášení SPA. **Grafická část** je složena z mapových plánů a podkladů. V grafické části jsou zakreslena zejména záplavová území, evakuační trasy pro možnou evakuaci, která je prováděna samovolně popřípadě nebo řízeně, za přítomnosti jednotek HZS ČR na určená místa soustředění evakuovaných osob. Dále hlásné profily a informační místa. Povodňové plány územních celků a jejich momentální aktuálnost prověřují vždy pověřené orgány před obdobím jarního tání sněhu, provádějí potřebnou aktualizaci nebo doplnění povodňového plánu.³⁶

Objektové povodňové plány staveb a pozemků jsou určeny pro objekty staveb nebo pozemků které jsou bezprostředně ohroženy povodněmi. Objekty staveb nebo pozemky které se nacházejí záplavovém území a jejich následná členitost můžou zhoršit průběh povodně. Proto vlastníci staveb ohrožených povodněmi zpracovávají povodňové

---

³⁴ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 22 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

³⁵ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 23 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

³⁶ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 23 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

plány s povodňovými orgány pro potřebu součinnosti. Povodňový orgán obce tak rozhoduje o souladu povodňových plánů staveb a pozemků.³⁷ A tím je vázán územní plán obce nebo města, který řeší výstavbu v záplavových území.

4.2 Hlásná a předpovědní povodňová služba

Hlásná a předpovědní povodňová služba (dále jen „HPPS“) je zajišťována Českým hydrometeorologickým ústavem (dále jen „ČHMÚ“) ve spolupráci se správci vodohospodářských toků. Činností předpovědní povodňové služby je informovat o možném hrozícím nebezpečí vzniku povodně a o jejím dalším vývoji. Informují předpovědní povodňové orgány a další účastníky povodňové ochrany. HPPS je založena na vzájemně se doplňujícím systému, který vychází z legislativní úpravy ochrany před povodněmi.³⁸ Uvádí obecnou posloupnost vodoprávních úřadů a postupy ochrany před povodněmi při stanovování povodňových opatření, záplavová území, stupně povodňové aktivity, povodňové plány a prohlídky. Získává informace, které se následně vyhodnocují, zpracovávají. Na základě těchto výsledků se odhaduje další možný vývoj meteorologické a hydrologické situace. Úkolem je proto včas varovat před povodněmi. Následně informovat o jejím aktuálním průběhu a o možném vývoji všechny účastníky, subjekty, kteří spolupracují v povodňové ochraně. Tyto informace, které poskytuje HPPS jsou dostupné pro širokou veřejnost, ať již prostřednictvím webových stránek (<https://hydro.chmi.cz/>) nebo sdělovacích prostředků.

ČHMÚ získává důležitá data o meteorologické situaci, prostřednictvím distančního nebo pozemního měření. U distančního měření jsou využívána data, která z meteorologických radarů, které zpřesňují časovou a prostorovou nestálost a vydatnost srážek. Měření radarem tak umožňuje sledovat v reálném čase velkou plochu v rozmezí 100-150 km z jednoho možného místa a přesně rozpoznávat prostorové rozložení srážek v krajině. S ohledem na množství dopadnutých srážek na zemský povrch se jedná o méně přesný postup, na rozdíl od pozemního měření. Zajišťování srážkoměrných dat pro pozemní měření a následné získávání jejich potřebných informací jsou určená místa pozemních srážkoměrných stanic. Ty provádějí nepřetržitý záznam, který je doplněn o přenos dat a následné získané informace jsou zpracovány do sběrného

---

³⁷ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 23 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

³⁸ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 44 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

a zpracovatelského centra. K získávání přesných dat u pozemního měření se využívají váhové srážkoměry. Ty registrují přesné množství srážek na základě jejich hmotnosti nebo měřením vodních stavů, průtoků a jejich následné vyhodnocení.³⁹ JPO se podílí na hlásné povodňové službě a to na základě žádosti povodňového orgánu. Hlídková činnost monitoruje výšku hladiny vodního toku v hlásném profilu a jeho plynulém průtoku, převážně v zúžených profilech jako jsou mosty a česla. Tato činnost se provádí při prvním stupni povodňové aktivity dvakrát denně, při druhém stupni povodňové aktivity třikrát denně a při třetím stupni povodňové aktivity se jedná dle požadavků povodňového orgánu. Dále technická pomoc s monitorováním povodně za využití osvětlení, výškové techniky, motorových člunů, pomoc při informování a varování obyvatelstva s využitím další speciální techniky.⁴⁰

4.3 Povodňová opatření

Důraz je kladen na opatření, která eliminují rizika vybudováním protipovodňových opatření, které jsou rozdělena do čtyř bodů. **Opatření přípravná** stanoví záplavové území, případně území, kde může dojít ke kumulaci povrchových vod. Zajišťují ochranu veřejně prospěšných staveb před povodněmi. Dále jsou vypracovány povodňové plány, je stanovena hlásná a předpovědní služba. Dochází k vymezení směrodatných limitů stupňů povodňové aktivity. U účastníků povodňové ochrany dochází k technické a organizační přípravě, zároveň s tím utvoří povodňové hmotné rezervy.⁴¹ Opatření přípravná zajišťují povodňový informační systém, jako podporu pro komunikaci a koordinaci. Zároveň slouží jako nástroj pro rozhodování na dílčích organizačních úrovních, které jsou povinny ze zákona řešit povodňovou situaci.⁴² **Opatření při nebezpečí povodně** je činností předpovědní povodňové služby, které obnáší jednání hlásné povodňové služby, upozornění na nebezpečí povodně, vytvoření a činnost hlídkové služby. Mezi další činnosti patří vyklízení záplavových území, které by mohly způsobit přehrazení vodního toku.⁴³ JPO spolu s ostatními složkami (Armáda

---

³⁹ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 45-46 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

⁴⁰ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 2., 1 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

⁴¹ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 19-20 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

⁴² Povodňový informační systém [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.povis.cz/html/>

⁴³ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 25 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

ČR, technická správa obcí a další), zajistí v případě nutnosti další výstavbu protipovodňových hrází a mobilních hrazení. Zajišťují provizorní opravu a dle nutnosti utěsnění narušených mobilních hrází, nebo zabránění zaplavení území možným zpětným vzduťím přes kanalizační vpusti. Tato výstavba protipovodňových mobilních hrazení nebo zábran z pytlů plněných pískem je předem stanovena na vytipovaná místa. Určení daného místa provádí pracovníci povodňových orgánů, aby zamezili navýšení škod na majetku či znečištění vod nebezpečnými látkami. Touto mobilní protipovodňovou zábranou lze zabránit rozvodnění vodních toků, jako je např. Vltava nebo Berounka, popřípadě menším vodním tokům např. Rokytka, Botyč. Mobilní protipovodňová zábrana může být podpořena pytlí plněnými pískem a ty poslouží k navýšení koruny hráze nebo jejímu utěsnění, popřípadě k utěsnění otvorů dveří, oken či kanálových výpustí. Ty jsou spolu s mobilní protipovodňovou zábranou nejrozšířenější druhem ochrany před povodní. Hl. m. Praha, využívá centrálních částech protipovodňové zemní hráze nebo železobetonové stěny.

U výstavby hrází z pytlů písku, je požadováno velké množství sil, protože práce v tomto případě je náročná jak fyzicky, tak na stránku organizační. Pytle, které jsou použity na výstavbu hrází se rozdělují na **jednokomorové – klasické**, kdy menší pytle tvoří průměrnou náplň do 25 kg, větší náplň je tvořena 25 až 50 kg. Dále pak **dvoukomorové – tandemové**, kde je náplň zhruba 25 kg.⁴⁴

Při výstavbě mobilních bariér, které jsou využívány hlavním městem v případě povodni nebo při eventuálních prověřovacích nebo taktických cvičení jednotek HZS hl. m. Prahy spolu s povodňovými orgány.

Opatření a úkoly za povodně jsou stejná jako opatření při nebezpečí při povodni. Povodňové záchranné práce jsou organizační a technické postupy prováděné za povodně na přímo ohroženém území, nebo již zaplaveném území. Slouží k evakuaci nebo záchraně životů, majetku ze zasažených území jejich následnou péči na nezbytnou dobu. Povodňové záchranné práce jsou v gesci povodňových orgánů ve spolupráci složkami

---

⁴⁴ Juráň, M., Matějka J., *Mobilní protipovodňové systémy*. Praha MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru, 2010. 7-8 s. ISBN 978-80-86640-62-4.

IZS. V tomto případě jsou nasazovány, když jsou ohroženy životy, zdraví nebo v majetek a dále v případech hospodářských zájmů, kdy je ohrožená kritická infrastruktura v daném území zasažené krizovou situací.⁴⁵

Opatření po povodni vychází z celkové dokumentace a následného vyhodnocování povodní, z potřeby nasazení sil a prostředků jednotek HZS ČR. Dalším opatřením je zhodnocení a odstranění povodňových škod, aby mohlo dojít k obnově zasaženého území, které bylo zasaženo povodní.

Dokumentace zasaženého místa povodní má zajistit průkazný a objektivní náhled o průběhu povodně. Opatření, která byla provedena k ochraně před povodní JPO a dotčenými orgány. Posouzení možných příčin jejich vzniku, velikosti škod a jiných okolností, které jsou spjaté s povodní.⁴⁶

Odstranění povodňových škod následuje bezprostředně po povodni. Jedná se z pohledu jednotek převážně o likvidační práce, které mají za cíl uvést postižené území do ustáleného stavu do doby, než bude možná jeho obnova. Prioritou těchto dočasných opatření je zajištění základních funkcí postiženého území, např. zásobování vodou, energiemi, potravinami, léky, dopravní obslužností nebo odvádění odpadních vod a odvoz odpadu nahromaděným vlivem povodní.⁴⁷

Obnova území po povodni je vázána na zdroj financování v podobě veřejné správy, kdy je poskytnuta pomoc krajům, obcím, fyzickým, nebo právnickým osobám. Tato pomoc slouží k obnovení majetku, který zajišťuje stabilizaci základních funkcí v postiženém území.⁴⁸ Další eventualitou pomoci vlastníkům objektu a fyzickým osobám, kterým není umožněna státní pomoc k nápravě škod, jsou finanční sbírky od humanitárních organizací, nebo čerpání finanční zdrojů od pojišťoven, popřípadě z vlastních zdrojů.

---

⁴⁵ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 27-28 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

⁴⁶ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 27-28 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

⁴⁷ ADAMEC, V., *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 27-28 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.

⁴⁸ Zákon č. 12/2002 o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví) ve znění pozdějších předpisů, (zákon o státní pomoci při obnově území), ve znění pozdějších předpisů, § 1

Opatření jednotek HZS ČR, HPPS a schopnost reagovat na srážky dlouhotrvajícího rázu zřejmě dostatečná. Pokud nastanou intenzivní srážky a danou oblast zasáhnou silné deště, jsou opatření v podobě HPPS nedostatečná. HPPS není schopna předem informovat a přinést přesné predikce o výskytu a množství přívalových srážek, ani upozornit na možné náhlé povodně (bleskové) a zabránit škodám na majetku.

5 Ochrana obyvatelstva

Na ochranu obyvatelstva při povodni lze nahlížet jako na určitý soubor vazeb prevence, připravenosti a odezvy vůči dané MU. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému pojednává o plnění úkolů civilní ochrany, a to převážně o varování, evakuaci, ukrytí, nouzovém přežití. Dále pak opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku.⁴⁹ Tento systém vazeb ochrany obyvatelstva, dává za povinnost státním orgánům, územním samosprávám, právníkům a podnikajícím osobám, občanům, aby se na ochraně v případě povodní podíleli.

Je nezbytné upozornit, že v případě, kdy se jedná o MU jako je povodeň, ústřední úlohu v tomto systému vykonává HZS ČR, který z úrovně Ministerstva vnitra-GŘ HZS ČR koordinuje a následně slučuje postupy ostatních ministerstev, dále pak IZS ústředních správních úřadů a to krajů, obcí, právníků a podnikajících fyzických osob, v přípravě na MU. Odpovědnost za ochranu obyvatelstva je v kompetenci dotčených subjektů, nicméně platí, že po účinný systém je nutné uposlechnutí výzvy příslušných orgánů a zapojení obyvatel.⁵⁰

Při krizové situaci velkého rozsahu jako je povodeň, ústřední úlohu vykonává vláda ČR, kdy Ústřední krizový štáb je pracovním orgánem vlády k řešení krizových situací. Kde je předsedou ÚKŠ Ministr vnitra, dalšími členy štábu jsou mimo jiné generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky, policejní prezident České republiky, náměstek ministra zdravotnictví, náčelník Generálního štábu Armády České republiky, předseda Správy státních hmotných rezerv, hlavní hygienik ČR, ředitel Českého hydrometeorologického ústavu.⁵¹

5.1 Varování a vyrozumění

Na území ČR je k zajištění varování obyvatel před MU, určen **jednotný systém varování a vyrozumění** (dále jen JSVV), který zajišťuje Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru. *„Jednotný systém varování a vyrozumění (JSVV) je technicky, provozně a organizačně zabezpečen vyrozumívacími centry, telekomunikačními sítěmi a koncovými prvky varování a vyrozumění. Je tvořen systémem*

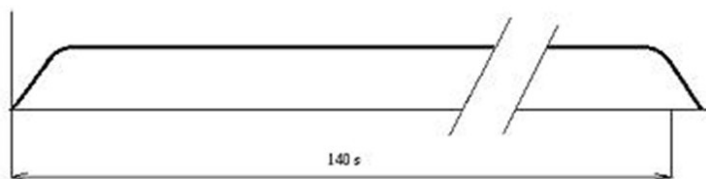
⁴⁹ Zákon č. 239/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 2

⁵⁰ HOLEC, T. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021, 69 s. ISBN 978-80-7616-100-9.

⁵¹ HOLEC, T. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021, 29 s. ISBN 978-80-7616-100-9.

*selektivního rádiového návštěvní a lokálně ovládanými koncovými prvky varování.*⁵² Konečnou složkou pro varování obyvatel jsou tak rotační sirény nebo elektronické sirény, které je ve většině případů nahrazují. Z důvodu vlastního elektrického napájení v případě výpadku elektrické energie jsou schopny přenést i verbální informaci na území postižené MU.⁵³ Zpravidla vždy probíhá zkouška sirén první středu v měsíci ve 12 hodin na celém území České republiky trvalý tón po dobu 140 sekund, doplněn o mluvenou informaci „Zkouška sirén“.

Obrázek 1 - Zkouška sirén

Zdroj: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

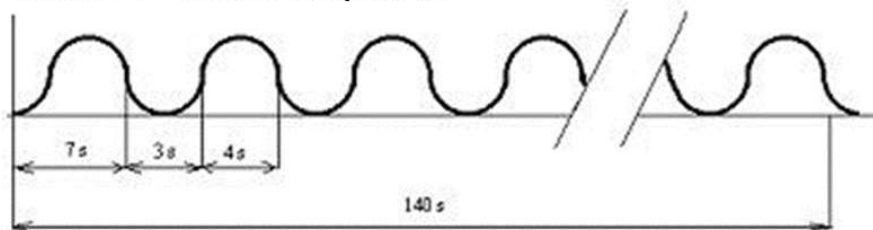
Oproti tomu varovný signál „**všeobecná výstraha**“ můžeme charakterizovat jako „*kolísavý tón délce 140 sekund, kdy je motor rotační sirény opakovaně po dobu 4 sekund zapínán a na dobu 3 sekund vypínán (první sepnutí je zpravidla 7 sekund). Elektronické sirény a místní informační systém (MIS) signál vytváří změnami tónu od 180 Hz do 400 Hz. Varovný signál je možno opakovat až třikrát v intervalech asi tři minuty. Na elektronických sirénách a místních informačních systémech s vlastnostmi elektronických sirén je varovný signál ihned po ukončení podle charakteru mimořádné události následován verbální informací: Všeobecná výstraha, Nebezpečí zátopové vlny, Chemická havárie, Radiační havárie.*“⁵⁴

⁵² LUKÁŠ, L., *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). 2011, 165 s. ISBN 978-80-7385-105-7.

⁵³ LUKÁŠ, L., *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). 2011, 165 s. ISBN 978-80-7385-105-7.

⁵⁴ KROUPA, M., ŘÍHA, M. *Ochrana obyvatelstva*. Praha: Armex, 2006. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. 19 s. ISBN 80-867-9533-0.

Obrázek 2 - Všeobecná výstraha

Zdroj: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Další částí JSVV tvoří **zaslání krátkých textových zpráv**, které jsou určeny pro jednotlivé subjekty v rámci krizového řízení, a to od roku 2002. Na základě rozhodnutí vlády je mají v užívání hejtmani, starostové, členové bezpečnostních rad a krizových štábů. Jako koncové prvky spolu s JSVV jsou využívány k varování **místní informační systémy** (místní rozhlas), které využívají orgány samospráv k předávání dalších důležitých informací. Varování obyvatel před MU může probíhat také prostřednictvím medií, potažmo jiným způsobem (megafonem, pochůzkovou činností v podobě osobního kontaktu), jak přenést verbální informaci. Tímto způsobem se dostane okamžitě k obyvatelům, kterým hrozí nebezpečí. O varování obyvatelstva před MU je oprávněno rozhodnout krajské operační a informační středisko IZS (dále jen KOPIS) a to při nebezpečí z prodlení varování obyvatelstva na ohroženém území. A to pomocí dálkově ovládaných prvků JSVV. Dále starosta obce nebo hejtman kraje prostřednictvím KOPIS, nebo přímým spuštěním koncových prvků které bude varovat obyvatele.⁵⁵ V případě JPO může velitel zásahu při nebezpečí z prodlení informovat KOPIS. Následně využije JSVV, nebo jsou využity koncové prvky, v podobě pochůzkové činnosti, kdy zasahující hasiči informují obyvatele o hrozícím nebezpečí, eventuálně vozidlovým rozhlasovým zařízením apod.⁵⁶

5.2 Evakuace

Na evakuaci v době ohrožení povodní lze nahlížet jako na jedno z možných preventivních opatření, které je určeno k ochraně obyvatelstva. Evakuace je nutná v případě, kdy povodeň již aktuálně hrozí. V případě zasažených objektů, areálů, celých obcí, nebo jednotlivých částí postižených povodní, v rámci povodňové ochrany, se provede plošná evakuace. „*Ta zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu z míst ohrožených*

⁵⁵ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 3., 1-2 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

⁵⁶ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 4., 2 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

*mimořádnou událostí nebo krizovou situací do míst, kde je pro evakuované obyvatelstvo zajištěno nouzové ubytování, pro zvířata nouzové ustájení a pro předměty nouzové uskladnění.*⁵⁷ Je nezbytné zmínit, že evakuace se dělí na řízenou plošnou evakuaci a neřízenou.

Nařízenou plošnou evakuací se rozumí, nařízené a řízené přemístění evakuovaných osob,⁵⁸ její součástí může být také samoevakuace. Samoevakuace je kontrolované přesunutí evakuovaných vlastními prostředky, po určené trase či směru do zajištěného vlastního náhradního ubytování, popřípadě do evakuačního střediska. Samoevakuace je upřednostňována, jelikož není tak náročná z pohledu sil a prostředků jednotek HZS ČR.⁵⁹

Neřízenou evakuací se rozumí samovolná reakce obyvatelstva při povodni, která spočívá v opuštění místa v případě ohrožení, bez toho, aniž by někdo evakuaci nařídil a následně jí organizoval. Obyvatelé v tomto případě jednájí svévolně. Zde je nutné zdůraznit, že při povodních, je plošná evakuace spjata s dalšími opatřeními. A to v kontextu následné péče o evakuované osoby, protože se předpokládá, že obyvatelstvo bude evakuováno na možnou delší dobu v řádu dnů, případně měsíců. Průběh a uskutečnění plošné evakuace je obvykle plánován v havarijní dokumentaci-havarijní plán kraje, vnější havarijní plány nebo v krizovém plánu.⁶⁰ Plošná evakuace obyvatelstva se týká všech v evakuační zóně, mimo osob které se podílí nebo budou podílet na vykonávání záchranných a likvidačních prací nebo na řízení evakuace.⁶¹ „*V místě zásahu, včetně místa předpokládaného účinku mimořádné události má velitel zásahu právo nařídít evakuace.*“⁶² Zabezpečuje tak evakuaci obyvatelstva ve spolupráci s řídicím důstojníkem HZS ČR kraje nebo s KOPIS a obcemi. Stejně jako velitel zásahu, může nařídít evakuaci i starosta dotčené obce nebo městské části, hejtman kraje (v Praze primátor), popř. vláda při vyhlášení příslušného krizového stavu.⁶³ V případě, že někdo

---

⁵⁷ Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, § 12

⁵⁸ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních.* V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 6., 1 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

⁵⁹ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních.* V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 6., 1 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

⁶⁰ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních.* V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 6., 1-2 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

⁶¹ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních.* V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 6., 1 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

⁶² Zákon č. 239/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 19

⁶³ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních.* V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 6., 2 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

z sob, kterým byla nařízena evakuace z důvodu ohrožení stoupající hladiny vody, se z jakéhokoliv důvodu odmítá evakuovat, dopouští se protiprávního jednání.⁶⁴ Člen JPO upozorní na nebezpečí pro ně vyplývající z dané situace a provede jejich evidenci pro potřeby orgánů obce.⁶⁵ V žádném případě jednotka nepoužije pro jejich evakuaci násilí. Je nutné zmínit, že mohou nastat komplikace při plošné evakuaci a JPO musí adekvátně na danou situaci reagovat. Jedná se o neochotu evakuovaných osob, porušení vydaných pokynů a nedodržení evakuačních tras. Dále je nutné zmínit, že v případě nedostatečnosti sil a prostředků k zabezpečení v místě zásahu může nastat možný problém, převážně v nekoordinovaném průběhu evakuace osob a jejich živelnosti. Z toho může pramenit vyvolání paniky. V případě nemocných nebo zdravotně postižených osob je nutná potřeba speciální péče. Přítomnost cizích státních příslušníků a jazyková bariéra může způsobit zhoršenou komunikaci. Evakuace osob s domácími zvířaty, ať již je to pes, kočka apod. nebo zhoršení komunikace z důvodu při přetíženosti mobilních telefonních sítí nebo při úplném výpadku telefonního signálu.⁶⁶

Opatření pro nouzové přežití je souhrn činností a postupů, která se provádějí s cílem minimalizace následků mimořádné události a krizových situací. Ve většině případů je nouzové přežití navazujícím postupem po evakuaci. Nouzové přežití tvoří nouzové ubytování, nouzové zásobování potravinami, zásobování pitnou vodou nouzové základní služby obyvatelstvu, nouzové dodávky energií.⁶⁷

---

⁶⁴ Zákon č. 239/2000 Sb., o Krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 19

⁶⁵ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 6., 2-3 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

⁶⁶ *Bojový řád jednotek požární ochrany II: Činnost jednotek při povodních*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017. Metodický list Ob 6., 3-4 s. ISBN 978-80-7385-197-2.

⁶⁷ KRATOCHVÍLOVÁ, D., FOLWARCZNY, L., *Ochrana obyvatelstva*. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. 73 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-134-7.

6 Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy ve vztahu k povodním

Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy (dále jen „HZS hl. m. Prahy“) je jeden ze 14 HZS ČR kraje, který plní úkoly v oblasti požární ochrany, vykonává státní požární dozor, je dotčeným orgánem v územním a stavebním řízení z hlediska ochrany obyvatelstva a je správním orgánem v oblasti IZS a krizového řízení.⁶⁸ Současně se opírá o vybrané zákony popsané v kapitole č. 2.

Vnitřní struktura HZS hl. m. Prahy se člení na ředitelství HZS hl. m. Prahy a jednotky HZS hl. m. Prahy. Ředitelství HZS hl. m. Prahy se člení na kancelář ředitele HZS hl. m. Prahy, úsek prevence a civilní nouzové připravenosti, úsek integrovaného záchranného systému a operačního řízení, úsek ekonomiky, pracoviště interního auditu a kontroly. Organizačními součástmi ředitelství HZS hl. m. Prahy jsou operační a informační středisko HZS hl. m. Prahy.⁶⁹

Územní působnost HZS hl. m. Prahy je při výkonu státní správy dána územím kraje Hlavní město Praha, které vymezuje ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993.Sb.,⁷⁰ a dále pak zákon č. 131/2000 Sb., zákon o hlavním městě Praze.⁷¹

Jednotky HZS kraje jsou organizovaným systémem tvořeným odborně způsobilými příslušníky, požární technikou – automobily včetně vybavení např. elektrocentrály, agregáty, přenosná čerpadla a další.⁷²

Základním úkolem JPO je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a dále poskytovat účinnou pomoc při nastalých MU, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí, a které vyžadují provedení záchranných nebo

---

⁶⁸ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHA. Zpráva o stavu požární ochrany. Služby pro veřejnost. In *hzscr.cz: Služby pro veřejnost* [online]. Praha: HZS ČR 2021 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-hlavniho-mesta-prahy.aspx>

⁶⁹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHA. Zpráva o stavu požární ochrany. Služby pro veřejnost. In *hzscr.cz: Služby pro veřejnost* [online]. Praha: HZS ČR 2021 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-hlavniho-mesta-prahy.aspx>

⁷⁰ Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993.Sb., Ústava České republiky

⁷¹ Zákon č. 131/2000., o hlavním městě Praze, § 59

⁷² KAVAN, Š. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015. 28-29 s. ISBN 978-80-87472-92-7.

likvidačních prací.⁷³ Záchrané práce jsou „činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin“.⁷⁴ Likvidační práce je činnost JPO, kdy dochází odstranění následků způsobených MU.⁷⁵

Jednotka HZS kraje se skládá z příslušníků (tzv. „výjezdoví hasiči“) jejichž pracovněprávní vztah se řídí zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Příslušníci slouží ve třísměnném režimu služby, rozdělení do směn A, B, C, po dvaceti čtyř hodinových směnách. Toto vzájemné střídání směn tak zajišťuje nepřetržitý provoz. Hasiči jsou v JPO rozdělení do čet, družstev a dále družstev o zmenšeném početním stavu, eventuálně skupin. Četu tvoří 2 až 3 družstva nebo skupiny. Družstvo utváří velitel spolu s dalšími pěti hasiči (1+5). Oproti družstvu o zmenšeném početním stavu je složeno z velitele a dalších tří hasičů (1+3). Skupinu tvoří velitel skupiny a 1 až 2 hasiči. Pokud se jednotka sestává z hasičů dvou druhů JPO nebo hasičů nejméně jedné JPO a osob z dalších složek integrovaného záchraného systému nebo hasičů nejméně jedné JPO a osob poskytujících osobní a věcnou pomoc. Tato jednotka se nazývá odřadem.⁷⁶ U HZS kraje je zřizovatelem stát. Označení kraje pojmenovává území, na kterém jednotka působí. U jednotek podniku je zřizovatelem právnická nebo podnikající fyzická osoba, která má podle rozhodnutí HZS kraje povinnost JPO zřídit. Jednotku sboru dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) obce zřizuje každá obec. V případě, že toho obec není schopna musí sdružit prostředky na jednotku společnou, např. se sousední obcí, a to za podmínek daných zákonem o požární ochraně.⁷⁷

Druhy JPO jsou rozlišeny a následně odvozeny od toho, kdo je zřizuje. Jednotka hasičského záchraného sboru kraje, jednotka hasičského záchraného sboru podniku, jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku a vojenská hasičská jednotka.

---

⁷³ KAVAN, Š. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015. 29 s. ISBN 978-80-87472-92-7.

⁷⁴ Zákon č. 239/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 2

⁷⁵ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Jednotky PO. *hzscr.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

⁷⁶ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Jednotky PO. *hzscr.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

⁷⁷ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Jednotky PO. *hzscr.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

Činnost JPO je rozdělena do organizačního a operačního řízení. **Organizační řízení** je činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů JPO. To je činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů. Zahrnuje školení a výcvik, dále údržbu požární techniky a dalších prostředků požární ochrany apod. **Operační řízení** je činnost jednotky od samotného přijetí tísňového volání o vzniku požáru nebo jiné MU nebo krizové situace až po návrat jednotky na místo stálé dislokace.⁷⁸

Rozdělení jednotek na území hl. m. Prahy. Je nutné zmínit, že mimo jednotek HZS krajů, plní také úkoly i další JPO, které jsou zařazené do plošného pokrytí území hl. m. Prahy. Tyto jednotky jsou stejně jako HZS kraje zařazeny v plošném pokrytí území hl. m. Prahy, jedná se o JPO IV jednotka hasičského záchranného sboru podniku, těchto jednotek podniku působící na území města celkem 8. Dále lze uvést, že v plánu pokrytí je zařazeno celkem 36 Jednotka sboru dobrovolných hasičů z toho 21 jednotek je zařazeno v kategorii JPO III a dále 15 v kategorii JPO V. Tyto jednotky jsou součástí Plánu plošného pokrytí území hl. m. Prahy. JPO III mají celoměstskou působnost a jsou využívány na zásahy většího rozsahu a doplňují činnosti HZS hl. m. Prahy. JPO V jsou zařazeny v systému plošného pokrytí území hl. m. Prahy ty jsou předurčeny pro záchranné a práce v souladu s Požárním poplachovým plánem.⁷⁹

JPO jsou děleny do šesti kategorií JPO I až JPO VI:

a) s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele

JPO I jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu do 2 min.

JPO II jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu do 5 minut.

---

⁷⁸ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Jednotky PO. *hzscr.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

⁷⁹ BEZPEČNOST. PRAHA.EU: Jednotky sborů dobrovolných hasičů. *bezpecnost.praha.eu* [online]. © 2023 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/jednotky-sboru-dobrovolnych-hasicu>

JPO III jednotka sboru dobrovolných hasičů se členy, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace

b) s místní působností zasahující na území svého zřizovatele

JPO IV jednotka hasičského záchranného sboru podniku a dobou výjezdu do 2 minut.

JPO V jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně a dobou výjezdu do 10 minut.

JPO VI jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku a dobou výjezdu do 10 minut.⁸⁰

6.1 Hasební obvod Hasičské záchranného sboru hlavního města Prahy

Stávající hasební obvod HZS hl. m. Prahy činí 496,2 km² a po celém jejím obvodu hraničí s územním celkem Středočeského kraje. Praha je tvořena jako jednotný správní celek (hlavní město), ale vnitřně se dělí na 22 městských správních obvodů a dále na 57 městských částí, v čele se starosty a radními. Nejnížší část hasebního území je 177 m n. m., městská část Praha Suchdol. Oproti tomu nejvyšším položeným hasebním územím je městská část Praha – Zličín, která se nachází ve výšce 499 m n. m.⁸¹

V Pražské metropoli se nachází městské části s výrazným charakterem městského historického centra, tak i městské části převážně obytného charakteru. Tato výstavba pochází z dob počátku dvacátých let 20. století. Jsou zde městské části s převažujícím průmyslovým charakterem, kterou pozvolna vytlačuje nová výstavba bytových domů či obchodních center, případně skladových hal. V Praze se nachází městské části se zástavbou panelového typu nebo městské části příměstského rázu. Řada z nich vznikla připojováním okolních obcí, kde se mísí stará zástavba s novou výstavbou rodinných, bytových domů. Výrazné zvětšování území hlavního města Prahy vyvolalo potřebu plošného pokrytí a určení dislokace daných stanic, které jsou uvedeny, viz. tabulka č 3.

---

⁸⁰ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Jednotky PO. *hzscr.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

⁸¹ PRAHA.EU: Základní informace. *Praha.eu* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/co_delat_v_praze/o_praze/zakladni_informace/index.html

Tabulka 4 - Dislokace jednotky

Označení HS	Zřizovatel	Dislokace jednotky	Typ stanice
1	HZS hl. m. Prahy	Sokolská 62, Praha 2	C3
2	HZS hl. m. Prahy	Heyrovského nám.1987 Praha 6	P4
3	HZS hl. m. Prahy	Argentinská 149 Praha 7	P4
4	HZS hl. m. Prahy	Květnového vítězství 2023 Praha 4	P4
5	HZS hl. m. Prahy	Průběžná 74 Praha 10	P4
6	HZS hl. m. Prahy	Na Krčské stráni 1366, Praha 4	P4
7	HZS hl. m. Prahy	Jinonická 1226, Praha 5	P4
8	HZS hl. m. Prahy	V sudech 1, Praha 5	P4
10	HZS hl. m. Prahy	K Radonicům 305, Praha 9	P4
11	HZS hl. m. Prahy	Generála Šišky 2140, Praha 4	P4

Zdroj: HZS hl. m. Prahy, zpracování vlastní

Dislokace uvedených stanic HZS hl. m. Prahy, vychází z plošného pokrytí, z § 65 odst. 6 a přílohy č. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů dále je upraveno § 1 a přílohou č. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb., § 5 nařízení vlády č. 172/2001 k provedení zákona o požární ochraně ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb.⁸² S touto uvedenou legislativou plošné pokrytí hl. m. Prahy určuje dále nařízení č. 13/2011 Sb. hl. m. Prahy, kterým se určí přesné podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území hl. m. Prahy JPO, jehož součástí je požární poplachový plán kraje. Ten stanovuje zásady součinnosti JPO a dalších subjektů při operačním řízení k hašení požárů a dalším záchranným a likvidačním pracím nebo při možném poskytování pomoci mezi kraji a dále pak mezinárodní pomoci. Uvedený požární poplachový plán vychází z aktuálního stavu plošného pokrytí JPO.⁸³

Stupeň urbanizace, kvalita infrastruktury a sociálně ekonomické podmínky pro život v daných městských částech se neustále proměňují výstavbou, tím specifikují a odlišují hasební obvod hl. m. Prahy. A tak především hustota obyvatelstva, která je 2,6 tisíce obyvateli na 1 km² nejvyšší v celé České republice. „*Celkem tak v metropoli žije 1 281 219 obyvatel (k datu 30.9. 2022). Toto číslo se ve všední den navyšuje o dalších zhruba 163 000 lidí, kteří dojíždějí za prací z okolních i vzdálenějších obcí středočeského kraje*“.⁸⁴ Tím vzrůstá celková koncentrace obyvatel. To má dopad nejen na přetíženou infrastrukturu, ale především také na rozdílnou skladbu hustoty obyvatel v jednotlivých

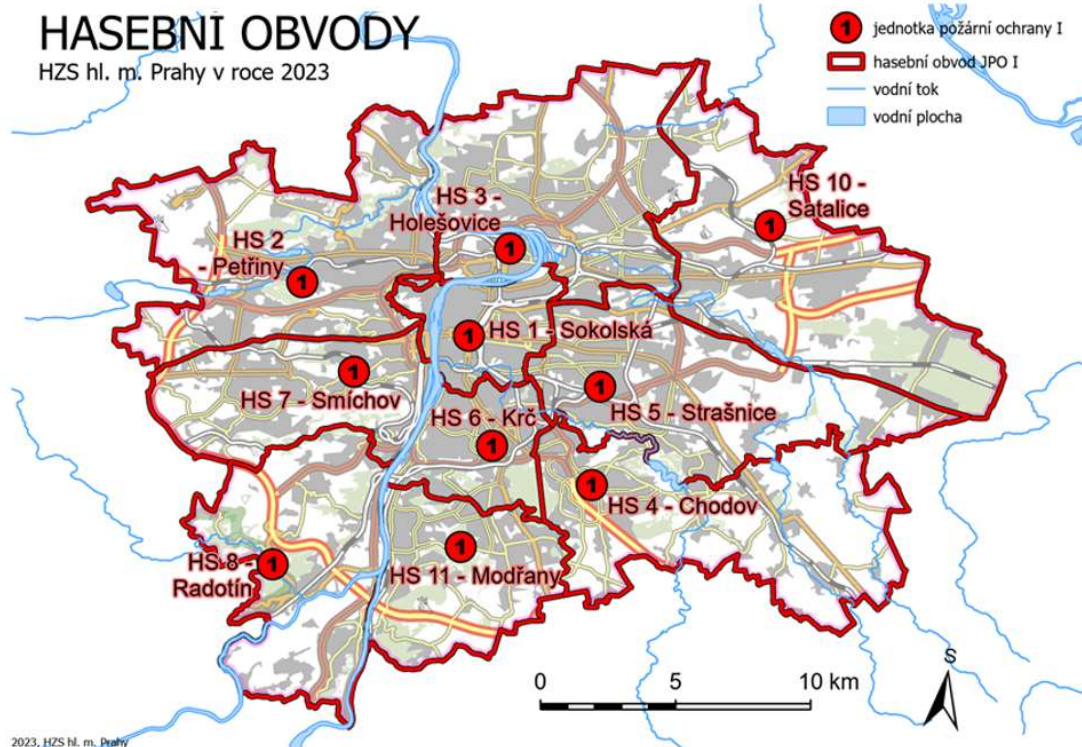
⁸² Zákon č. 133/85 Sb., o Požární ochraně ve znění pozdějších předpisů, § 65

⁸³ PRAHA. EU: Vyhlášky a nařízení. *Praha eu* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/vyhlasky_a_narizeni/vyhledavani_v_pravnich_predpisech/rok_2011-narizeni_c_13_2011_sb_hl_m_prahy.html

⁸⁴ ČESKÝ ŠTATISTICKÝ ÚŘAD. *Krajská správa ČSÚ v hl. m.* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xa>

městských částech, potažmo hasebních obvodů JPO. Jeho následný reálný dopad na uvedenou skladbu zásahu, se kterým se musí jednotky HZS hl. m. Prahy spolu dalšími složkami IZS potýkat. Proto i určitým možným faktorem rizikovosti při způsobu řešení většího rozsahu MU mohou být konzuláty, mezinárodní organizace, ale také i značný pohyb cizinců. Během roku metropoli navštíví přes 5 milionů turistů a vlivem možné jazykové bariéry, či kulturní odlišnosti mohou nastat komplikace při řešení MU.

Obrázek 3 - Hasební obvod HZS hl. m. Praha

Zdroj: HZS hl. m. Praha

Vodní toky v hasebním obvodu HZS hl. m. Prahy. Z pohledu rizikovosti rozvodnění je řeka Vltava nejnáročnější na síly a prostředky které musí HZS hl. m. Prahy využít v důsledku rozvodnění. Vltava protéká územím Prahy v délce 30 km⁸⁵ a ústí do ní řeka Berounka na území Prahy-Lahovic, ta je druhým největším vodním tokem, protéká tak územím Prahy v délce 12 km.⁸⁶ Dále mezi významné, ale o něco menší toky, které se nachází v hasebním obvodu HZS hl. m. Prahy je říčka Botič 21 km v Praze z toho 700 m pod zemí. Dále pak Rokytka, Dalejský potok, Motolský potok, Šárecký potok, Kunratický potok. V hasební oblasti jsou kromě soustavy menších rybníků a vodních nádrží i tyto významné vodní plochy, Hostivařská nádrž, Počernický rybník, Kyjský

⁸⁵ JUŘÍK, J. *Prahou podél potoků (a dvou řek)*. Praha: Argo, 2007, 198-2014 s. ISBN 9788072039555.

⁸⁶ JUŘÍK, J. *Prahou podél potoků (a dvou řek)*. Praha: Argo, 2007, 14-20 s. ISBN 9788072039555.

rybník, Rybník Šeberák, retenční nádrž Jiviny a nádrž Džbán.⁸⁷ Všechna tato vodní díla tvoří zvýšené riziko, při dlouhodobých deštích, popřípadě při vzniku přívalových dešťů, které trvají v řádu několika hodin a mohou tak zvednout hladinu vodních toků a způsobit vylití z břehů. To může mít za následek aktivaci povodňových orgánů a dále i jednotek HZS hl. m. Prahy.

6.2 Přípravenost Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy

Příslušníci HZS hl. m. Prahy kontinuálně absolvují základní kurzy, odborné kurzy a školení. Ať již na svých stanicích v rámci schváleného plánu odborné přípravy nebo se specialisty z řad např. Vodní záchranné služby Českého červeného kříže, která poskytuje pomoc na otevřených vodních plochách a v jejich blízkosti, včetně technické pomoci a záchrany. Tím tak příslušníci zvyšují svou odbornost a připravenost. Následná příslušná školení, jsou stanovená schváleným plánem odborné přípravy na rok. V rámci odborné přípravy jsou pak organizována taktická a prověřovací cvičení JPO, která vychází z § 72 odst. 4 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a § 36 odst. 1 písm. c) a § 39 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany“.⁸⁸ Cvičení JPO se pořádají samostatně, nebo ve spolupráci se složkami IZS a jednotlivými městskými částmi v průběhu kalendářního roku na MU, jednou ročně je organizováno prověření výstavby protipovodňových bariér. **Taktická cvičení** se provádí vždy za účelem přípravy JPO, štábů na zdolávání požárů nebo záchranné práce při mimořádných událostech. V tomto případě jsou členové jednotky dopředu informováni, které činnosti budou při cvičení vykonávat. **Prověřovací cvičení** je určeno k prověření akceschopnosti JPO, členové jednotky o cvičení dopředu nejsou informováni.⁸⁹ **Taktické cvičení voda 1998.** Dne 17.9. 1996 proběhla prezentace pro zastupitele města, městských částí a HZS hl. m. Prahy simulace povodně z roku 1890. Na základě této prezentace, která vycházela ze zpracovaného matematického modelu se ukázalo jako nutnost vybudovat na nejvíce ohrožených místech stálé, nebo mobilní ochranné hráze a zajistit více daných prostředků pro JPO (převážně se jednalo o motorové čluny, přenosná plovoucí čerpadla,

---

⁸⁷ PORTÁL ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Vodní toky a vodní díla v Praze. portalzp.praha.eu [online]. © 2015 [cit. 2023-02-11]. Dostupné https://portalzp.praha.eu/jnp/cz/voda/vodni_toky_vodni_dila_a_vodotece/po_praze_podel_potoku/vitejte_na_strankach_po_praze_podel.xhtml

⁸⁸ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Cvičení. [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-usteckeho-kraje-menu-integrovaný-zachranny-system-cviceni.aspx>

⁸⁹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Integrovaný záchranný systém [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-usteckeho-kraje-menu-integrovaný-zachranny-system-cviceni.aspx>

elektrocentrály atd.). Na základě těchto poznatků proběhlo rozsáhlé cvičení s názvem Voda 98, které mělo ověřit připravenost JPO, krizového řízení, povodňových orgánů a magistrátu hl. Praha. Toto cvičení, které proběhlo 21.9-23.9 1998 mělo za cíl ověření připravenosti všech zúčastněných stran a yystavení mobilních bariér, které bylo spojeno s jejich prezentací. Následně také ověření dané simulace, která byla prezentována v roce 1996.⁹⁰ Na základě taktického cvičení bylo zjištěno, že z hlediska záplav je nejvíce ohroženo tokem řek Vltavy a Berounky především historické jádro města. Kde je na ochranu zapotřebí velké množství sil a prostředků JPO, stavbu mobilních bariér a posléze dotčených městských oblastí, které by bylo v případě povodně nutné evakuovat.⁹¹ Všechny tyto nedostatky sil a prostředků se následně projeví o několik let později při povodních v roce 2002.

Záchranné skupiny. Při povodni může HZS ČR využít speciální záchranný tým, který má dislokaci v Moravskoslezském kraji, ale jeho působnost je celorepubliková v případě mimořádné události. **WASAR** (Water Search And Rescue) jehož zřizovatelem je Ministerstvo vnitra-GŘ HZS ČR. WASAR lze charakterizovat jako tým, který se specializuje na vyhledávací a záchranné práce na vodních plochách a povodněmi postiženém území. U povodni je také využita **skupina potápěčských záchranářů**. Ta plní funkci opěrného bodu nejen pro Prahu v případě MU, ale také pro kraje Středočeský, Ústecký, Liberecký, Karlovarský, Plzeňský, dle pokynu HZS ČR č. 16/2017, kterým se stanoví opěrné body HZS ČR a typy předurčenosti jednotek PO pro záchranné práce.⁹² Při povodních se jejich činnost nezaměřuje jen na požadovanou záchranu osob, ale také na protipovodňová opatření, která souvisí s metropolí. Mezi hlavní úkoly řadíme uzavírání protipovodňových vrat na Čertovce a posléze uvolňování protipovodňových vrat na přečerpávací stanici Rokytka. Na každé stanici HZS hl. m. Prahy jsou předurčeni příslušníci k záchraně na vodě, např. k evakuaci, záchraně tonoucího ze člunu nebo vytažení ostatků těl. Další záchranou skupinou je **lezecká skupina**, ze které se dále rekrutují **letečtí záchranáři**, ti používají lanový jeřáb a lanovou techniku k záchraně a evakuaci osob a záchranným pracím při povodni a jsou tak využiti při záchraně osob

---

⁹⁰ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

⁹¹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

⁹² S B Í R K A INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÝ ZÁCHRANNÉ SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Opěrné body Hasičského záchranného sboru České republiky a typy předurčenosti jednotek požární ochrany pro záchranné práce*. Pokyn č. 16/2013 [online]. Praha: 2017 [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/siar-ca-16-2017-pokyn-16-z-17-3-5751495-pdf.aspx>

z nepřístupných míst zasaženou povodní. **USAR** (Urban Search And Rescue), jehož zřizovatelem je Ministerstvo vnitra-GŘ HZS ČR. Tento tým je nasazován v případě MU a živelných katastrof. USAR lze charakterizovat jako tým, který se specializuje na prohledávání, vyhledávání a záchranu osob, v městském (urbanizovaném) prostředí za pomoci echolokátoru nebo šterbinové kamery, nebo za pomoci kynologů k záchraně osob. A to v případě objektu s narušenou statikou nebo zcela zbořených. Působnost tohoto týmu není pouze pro Českou republiku, ale v případě potřeby může zasáhnout i jinde po světě.⁹³ Všechny tyto záchranné skupiny během roku procházejí výcvikem dle schváleného plánu odborné přípravy a posléze i taktickým cvičením.

Vývoj situace při povodních 2002. Začátek srpna roku 2002 byl srážkově nadprůměrný. Od 6.8.2002 postupoval frontální systém směrem k východu. To přineslo vytrvalé deště v období 7.- 8.8. 2002. Přítoky menších potoků a řek postupně plnily koryto Vltavy a Berounky. Zároveň začalo vypouštění přehrad vltavské kaskády. Později byla přijata opatření, která byla vyhlášena 8.8.2002 ve 14:15 hod. vyhlášen na hlásném profilu Malá Chuchle 1. SPA 450 m³/s. V 19:00 hod. zasedla povodňová komise, aby zvážila další postup. Ve 20:00hod. byl již vyhlášen na hlásném profilu Praha Chuchle 2. SPA 1000 m³/s. Jednotky HZS hl. m. Prahy začínají poprvé čerpat vodu ze sklepních prostor, v městské části Zbraslav, příčinou je vypouštění Vltavské kaskády. Následující dny a to 9-10.8. 2002 řeka Vltava a Berounka klesají. S výhledem na další dny 10.8.2002 HPPS vydává varování o možném zvedání hladiny toků. Vzhledem k tomu, že půda, která byla nasycená vodou z předešlých srážek, nedokázala zadržet další množství vody a ta stékala do naplněných řek. Situace byla dramatická i v následujících dnech a proto 12.8.2002 v 1:00 hod. byl vyhlášen na hlásném profilu Malá Chuchle 3. SPA 1500 m³/s. V 18:00 hod. na základě předešlého jednání ústředního krizového štábu předseda vlády vyhlásil pro Prahu nouzový stav. I přes veškerou snahu všech zúčastněných, kteří se podíleli na protipovodňových opatřeních, se nepodařilo zabránit rozvodněné Vltavě a Berounce v zaplavení více jak 5,8% rozlohy města. Zaplaveny byly oblasti patřící do městských částí Zbraslav, Modřany, Lipence, Lahovice, Velká chuchle, Praha 4, Praha 2, Smíchov, Staré Město a Josefov, Malá Strana, Kampa, Karlín, Libeň, Troja, Holešovice, Sedlec, Suchdol. Kromě oblastí podél Vltavy a Berounky byla v menší míře, postižena i území v povodí Botiče. Všechny tyto zmíněné oblasti, které byly vlivem povodní zasaženy, byly

---

⁹³ USAR-URBAN SEARCH AND RESCUE: Vyhledávací a záchranný odřad do obydlených oblastí. [usar.cz](http://www.usar.cz) [online]. © 2006-2023 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=261>

z rozhodnutí krizového štábu hl. m. Prahy evakuovány. Vltava kulminovala 14.8.2002 ve 12:00 hod. a to na hodnotách 5160 m³/s a při výšce 782 cm. V následujících dnech hladina Vltavy klesala zhruba o 1,5 metru denně, ale stále se držela na. 3.SPA Vlivem klesající hladiny vod v zatopených částech se 16.8.2002 ústřední krizový štáb dohodl na řízení likvidačních prací, šlo převážně o čerpání vody v místech, kde to již bylo možné a voda tak nenarušovala statiku staveb. Díky příznivé situaci, kdy hladina vody výrazně klesala na hlásném úseku Malá chuchle vyhlásil krizový štáb hl. m. Prahy 2. SPA Dne 18.8. 2002 a o den později již bylo rozhodnuto o vyhlášení 1. SPA I přes výrazný pokles hladiny Vltavy, byl ponechán nouzový stav pro Prahu až do 22.8.2002 kdy byl následně odvolán.⁹⁴

Vývoj situace při povodních 2013. Období jara bylo z pohledu srážek nadprůměrné, obzvláště květen, kdy srážky zvedaly průtoky vodních toků a nasycenost půdy byla pro dané období roku abnormální. Příčinou povodní byla tlaková níže, která se vyskytovala nad střední Evropou a přinesla nad oblast Čech intenzivní srážky, které způsobily velmi rychlé vzestupy na přítocích řeky Vltavy.⁹⁵ Proto od 20.5. 2013 bylo rozhodnuto povodňovými orgány o postupném snižování hladiny v nádrži Orlík s ohledem na výhled srážek, který vydal ČHMÚ pro následné období. I přes postupně se zvyšující průtoky, se nádrž vyprazdňovala, a to z důvodu postupného zvyšovaného odtoku až do 1.6. 2013. Tato regulace na Vltavské kaskádě měla zásadní vliv. Umožnila přípravu protipovodňových opatření v hlavním městě Praze. Zejména umístění lodí do ochranných přístavů, vyklízení náplavek a zahájení výstavby protipovodňových opatření za pomoci JPO, které vychází z povodňových plánů. 31.5. 2013 ve 12 hod. byl na hlásném profilu Malá Chuchle vyhlášen 1. SPA 450 m³/s. 1.6. 2013 byla vydána prostřednictvím ČHMÚ bdělost pro hl. m. Praha. 2.6.2013 byl vyhlášen 2. SPA 1000 m³/s. V 5:00 hod. na hlásném profilu Malá Chuchle, z důvodu prudkého vzestupu vod, v celém povodí Vltavy. V této chvíli pověřený primátor vyhlásil stav nebezpečí pro hl. m. Prahu. Ve 13:00 hod. voda vystoupala k 3. SPA 1500 m³/s na hlásném profilu Malá Chuchle. Ve 21:00 hod. vláda rozhodla o vyhlášení nouzového stavu v sedmi krajích včetně Prahy.⁹⁶ 3.6.2013 kulminovala řeka Berounka pozdních večerních hodinách 22:30 hod. a následně druhý den 4.6.2013 ve 3:50 hod. kulminovala řeka Vltava na hodnotách 3210 m³ s-1.

---

⁹⁴ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

⁹⁵ BBC NEWS Europe *Prague flood defences put to test* [online]. © 2013 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-22756310>

⁹⁶ BBC NEWS Europe *Prague flood defences put to test* [online]. © 2013 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-22756310>

V ten samý den pak bylo upouštění z kaskády pozastaveno a hladina na hlásném profilu začala pozvolna klesat. 8.6.2013 se hladina měřeného toku dostala na úroveň 2. SPA 10.6.2013 byla již 1. SPA 19.6. 2013 vláda rozhodla, že bude odvolán stav nebezpečí a nouzový stav pro území hl. m. Prahy a to ke 24:00 hod.⁹⁷

Z pohledu časového období, z uvedených let 2002 a 2013 lze uvést, že to byly povodně přirozené. V obou případech byly zapříčiněny dlouhotrvajícími srážkami, které postihli větší část území ČR. Srážky tak nedopadaly jen na území hl. m. Prahy, ale postihly větší část povodí Vltavy a Berounky, které následně vlivem jejich přítoků a nasycenosti půdy v krajině zapříčinily rozvodnění. To mělo za důsledek vyhlášení nejprve 1. SPA, 2. SPA a posléze 3. SPA na hlásném profilu Malá Chuchle.

6.3 Zhodnocení činnosti Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy

Za pomoci komparativní metody jsou porovnány úkoly a činnosti uvedené v letech 2002 a 2013. V této části práce je porovnána činnost HZS hl. m. Prahy, která vychází z interních dokumentů „*Zpráva o povodni na území hl. m. Prahy 2002 a Zpráva o povodni na území hl. m. Prahy 2013*“. Klíčem k porovnání těchto činností je Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy, metodický list č. 1, Činnost jednotek při povodních a podstatných dat, které jsou nedílnou součástí kompletního vývoje situace při povodních.

6.3.1 Hlídková činnost při povodňové hlásné službě

Jednotky HZS hl. m. Prahy se podílely na hlídkové činnosti **při povodni 2002** v těchto dnech 7.8.-18.8.2002 (11dnů). Byly monitorovány menší toky na území Prahy, kdy JPO sledovaly výšku hladiny na vodočtech zmíněných vodních toků, (teoretická část vodní toky v Praze). Četnost monitoringu byla závislá na SPA (teoretická část stupně povodňové aktivity) a žádosti krizového štábu, který byl následně informován o změně hladiny vodního toku. V tomto případě monitoring byl ukončen vyhlášením 1.SPA. **Při povodni 2013** trval monitoring od 2.6-19.6.2013 (17dní). Činnosti JPO probíhaly stejně jako v roce 2002. Přestože 1. SPA nastal již 9.6.2013, dle rozhodnutí ústředního krizového štábu z důvodu manipulací na všech vodních dílech pro zajištění maximální možné retence pro možný případ další akumulace srážek a tím zmírnění rizika vylití toků z břehů, byl monitoring ukončen až 19.6.2013. **Rozdíl** těchto srovnávaných časových

---

⁹⁷ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze. Praha: interní dokumentace Praha, 2013

úseků hlídkových činností spočíval v délce trvání sledování vodních toků, dále v rozdílném ukončení hlídkové činnosti v letech 2002/2013. Společným ukazatelem byla samotná činnost JPO hl. m. Prahy a získávání dat.

6.3.2 Povodňové zabezpečovací práce

Při povodni 2002 byla na základě rozhodnutí protipovodňové komise zahájena příprava hradidel pro včasnou výstavbu hrazení 8.8.2002. Samotná realizace hrazení probíhala 11.8.2002. A postupovala dle předem uvedených protipovodňových plánů hl. m. Prahy, kdy se vycházelo z taktického cvičení Voda z roku 1998. Předem bylo vytipováno rozmístění protipovodňových mobilních hrází z pytlů plněných pískem a z mobilních protipovodňových hrazení. Bylo vystavěno hrazení z pytlů písku, jako součástí těchto protipovodňových opatření. Dle materiálů lze uvést, že výstavba následně pokračovala 12.8.2002 a to výstavbou lehkých protipovodňových mobilních stěn v délce 1209 m a výška tohoto hrazení byla od 0,4 m do 5,2 m, dále pak 130 m těžkých bariér na prvním břehu Vltavy. Na výstavbu tohoto hrazení bylo použito 100 000 pytlů, z toho příslušníci HZS hl. m. Prahy naplnili 60 000 pytlů a bylo spotřebováno 265 tun písku, v celkové délce 5023 m.⁹⁸ Dne 11.8.2002 na základě rozhodnutí protipovodňové komise, kdy 2. SPA dosáhl 1083 m³/s, byla uzavřena protipovodňová vrata na kanále Čertovka a uvolňována vrata na přečerpávací stanici Rokytka. Tyto uvedené práce zajišťovala jednotka potápěčů. Přes všechny tyto provedené činnosti byly zaplaveny městské části Zbraslav, Modřany, Lipence, Lahovice, Velká chuchle, Praha 4, Praha 2, Smíchov, Staré Město a Josefov, Malá Strana, Kampa, Karlín, Libeň, Troja, Holešovice, Sedlec a uchdol.⁹⁹ JPO hl. m. Prahy se staralo o volný průchod Vltavy, Berounky a menších vodních toků na území Prahy za pomoci vlastních sil a těžké techniky.¹⁰⁰ **Při povodni 2013** započala výstavba protipovodňových lehkých mobilních bariér 31.5. 2013 v délce 6229,7 m a 130 m těžkých stěn, které byly uskladněny ve skladovém areálu v Dubči a v souladu s povodňovým plánem hl. m. Prahy bylo město schopno danou protipovodňovou ochranu zprovoznit do 57 hod. K urychlení výstavby těchto protipovodňových stěn napomáhal přesný systém označení a následně přesné rozmístění mobilního hrazení stěn, které bylo uloženo v kontejnerech označených názvem ulice. To napomohlo organizaci v logistice. Dne 31.5.2013 na základě rozhodnutí protipovodňové

⁹⁸ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

⁹⁹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

¹⁰⁰

komise, kdy 1. SPA dosáhla 450 m³/s, byla uzavřena protipovodňová vrata na kanále Čertovka a uvolňována vrata na přečerpávací stanici Rokytka. Tyto uvedené práce zajišťovala jednotka potápěčů hl. m. Prahy. Stejně jako v roce 2002 se podílely JPO hl. m. Prahy na uvolnění vodních toků na území Prahy. **Rozdíl** v povodňových zabezpečovacích pracích, byl v materiálu protipovodňových zabezpečovacích stěn. V roce 2002 se převážně jednalo o pytle s pískem a v menším měřítku o mobilní lehké bariérové stěny a v roce 2013 byly převážně použity mobilní lehké stěny. Společným prvkem byla výstavba 130 m těžkých stěn. Uzavření protipovodňových vrat na kanále Čertovka a uvolňování vrat na přečerpávací stanici Rokytka, kdy byl v roce 2002 uzavřen při 2. SPA při průtoku 1083 m³/s, zatímco v roce 2013 při 1. SPA 450 m³/s. Společnou činností bylo v obou případech povodňové uvolnění vodních toků za pomoci vlastních sil a těžké techniky.

6.3.3 Povodňové záchranné práce

Varování obyvatelstva vlivem krizové situace, kdy bylo predikováno HPPS zhoršení situace rozhodl krizový štáb dotčených městských částí v součinnosti s krizovým štábem hl. m. Prahy v roce 2002 o plošné evakuaci. To se týkalo částí městských částí Praha 1,2,4,7,8 a 12. Aby bylo možno evakuaci uskutečnit, bylo nevyhnutelné, osoby nejprve varovat. Obyvatelé dotčených částí, kde hrozila povodeň, byly poprvé varování 13.8. 2002 v 5:10-13:16hod. Dále pak v pravidelných intervalech, kdy byla opakována výzva k evakuaci obyvatel v ohrožených oblastech. To za využití povodňového výstražného systému elektronických rotačních sirén. Následně druhý den od 4:55-8:15 hod. Důsledkem vynuceného vypnutí elektrické energie v ohrožených oblastech, nebylo dále možné využít varování obyvatelstva za pomoci elektrických rotačních sirén. Bylo proto nutné, spolu se složkami IZS a městskými částmi, informovat prostřednictvím vozidlových rozhlasových zařízení a posléze pochůzkovou činností a osobním kontaktem.¹⁰¹ **Varování v roce 2013** proběhlo na základě se zhoršující se krizové situace s výhledem od HPPS, že se situace bude i nadále zhoršovat. Proto bylo rozhodnuto krizovým štábem hl. m. Prahy spolu s krizovým štábem HZS hl. m. Prahy o varování 2.6. 2013 ve večerních hodinách obyvatel nejprve městské části Praha Zbraslav, oblast Lahovic a Lahoviček a Závist, z důvodu rozlivu na soutoku řek Vltavy a Berounky. Další dny pak proběhlo varování v městských částech Libeň, Holešovice, Bubeneč a Troja. Toto varování proběhlo za pomoci elektronických sirén doprovázených opakovanou

---

¹⁰¹ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

výzvou k evakuaci obyvatel. Posléze ještě kontrolní pochůzková činnost z řad složek IZS o varování obyvatel.¹⁰² **Rozdíl** zásadní vliv na modernizaci JSVV v Praze měla povodeň z roku 2002. A to v případě elektronických rotačních sirén, které byly ve většině případů nahrazeny čistě jen za elektronické, z důvodu vlastního elektrického napájení v případě výpadku elektrické energie. Ty jsou tak schopny přenést i verbální informaci na území postižené povodní. Společnou činností v uvedených letech bylo vyrozumění v podobě pochůzkové činnosti složek IZS.

Evakuace a záchrana osob při povodni v roce 2002 byla zahájena na základě rozhodnutí krizových štábů dotčených městských částí v součinnosti s krizovým štábem hl. m. Prahy. Evakuace a záchrana osob probíhala na území Prahy v nejvyšší počtu v období 13-14.8. 2002, po tomto datu pokračovala jak evakuace, tak i záchrana osob v menším měřítku. Základním prvkem byla pomoc osobám se zdravotním postižením a starým lidem při přípravě na evakuaci, evakuaci a záchraně. Evakuovaných osob bylo cca 43 000 neřízeně. Dále vytyčení evakuačních tras za pomoci dalších složek IZS a městských částí, které se dále podílely na označení oblastí, kde byla provedena povinná nařízená řízená evakuace 5168 osob. Celkem bylo evakuováno 48 168 osob. Dalším krokem bylo následné evidování počtu evakuovaných osob a předávání klíčových informací o stavu krizové situace. I přes nařízenou evakuaci osob v zaplaveném území bylo nutné přistoupit k záchraně 780 osob z toho 7 osob za pomoci leteckých záchranářů. Dále probíhala záchrana zvířat a majetku v zaplavených částech Prahy. Záchrana probíhala převážně z důvodu podcenění krizové situace, nebo neuposlechnutí výzvy k nařízené evakuaci.¹⁰³ Důsledkem krizové situace způsobené povodněmi z uvedených let bylo rozhodnuto GŘ HZS ČR o nasazení USAR týmu, pro vyhledávání pohřešovaných osob v objektech zatopených vodou, kde byla narušena konstrukce a bylo proto potřeba využití speciální techniky nejprve ke stabilizaci objektů a následné vyhledávání osob.¹⁰⁴

Při povodni v roce 2013 probíhala evakuace a záchrana osob na základě rozhodnutí krizového štábu dotčených městských částí, stejně jako v roce 2002, v nejvyšší počtu v období 2-3.6. 2013 i po tomto datu probíhala následná evakuace a záchrana osob, ale v menším měřítku. Stejně jako v roce 2002 postupovaly jednotky hl. m. Prahy podle bojového řádu jednotek požární ochrany-taktické postupy zásahu/ činnost jednotek při

---

¹⁰² HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

¹⁰³ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

¹⁰⁴ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

povodni. Celkem bylo evakuováno 284 osob a zachráněných 169 osob. V roce 2013 nebyli využiti letečtí záchranáři. Stejně jako v roce 2002 při povodních probíhala záchrana osob z důvodu podcenění krizové situace nebo neuposlechnutí výzvy k nařízené evakuaci.¹⁰⁵ **Rozdílem** v povodňových záchranných pracích v letech 2002 a 2013 byl počet evakuovaných a zachráněných osob. V roce 2002 výrazně převyšoval počet evakuovaných a zachráněných osob nad rokem 2013. Dalším rozdílem byl počet nasazených jednotek, včetně leteckých záchranářů, kteří na rozdíl od roku 2002 pouze monitorovali situaci. Společnou činností byla rozhodnutí o evakuaci krizovými štáby městských částí v součinnosti s krizovým štábem hl. m. Prahy ve zmíněných letech. Dále bylo v obou případech shodné postupování v souladu s bojovým řádem.

6.3.4 Pomoc obyvatelstvu po povodni-likvidační práce

Likvidační práce při povodni 2002 začaly 8.8.2002 a byly prozatímně zastaveny k 10.8. 2002 z důvodu predikce zvýšení hladiny vodních toků a opětovnému zaplavení území. Jednotky HZS hl. m. Prahy se začaly soustředit především na povodňové zabezpečovací práce. Likvidační práce měly začít čerpáním zatopených prostor, ale na základě rozhodnutí krizového štábu hl. m. Prahy 15.8.2002. HZS hl. m. Prahy, bylo toto opatření pozastaveno, z důvodu možnosti narušení statiky zasažených objektů. Samotné likvidační práce byly znovu obnoveny 16.8.2002 a to v městských částech Prahy 1,2,4,7,8 a 12, kdy vodní hladina ustoupila a bylo umožněno čerpání ze zatopených budov po schválení statikem, odčerpání vody ze zatopených stanic metra a čerpání vody z lagun. Dále docházelo k odstranění protipovodňových zábran, naplavenin z obytných prostor, mostních pilířů a kanalizačních výpustí. Probíhala likvidace vyvrácených a podmáčených stromů. Po úplném opadnutí hladiny bylo s pomocí jednotek HZS hl. m. Prahy vysoušeno zdivo v budovách, které byly zatopeny.¹⁰⁶ **Při povodních v roce 2013 začaly likvidační práce** zatopených oblastí, souběžně pokračovaly se záchrannými pracemi 31.5.2013. Likvidační práce proběhly na území městských částí Zbraslav, oblast Lahovic a Lahoviček a Závist, z důvodu rozlivu na soutoku řek Vltavy a Berounky. A posléze další dny pak v městských částech Libeň, Holešovice, Bubeneč a Troja. Činnost při likvidačních pracích spočívala z odčerpávání, sběru uhynulých ryb, čištění komunikací a rozebírání a čištění protipovodňových stěn, likvidace vyvrácených a podmáčených

---

¹⁰⁵ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2013

¹⁰⁶ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

stromů. Při likvidačních pracích byla využita pomoc posttraumatického týmu.¹⁰⁷ **Podstatným rozdílem** v činnosti při likvidačních pracích byla rozloha území, kde jednotky HZS hl. m. Prahy zasahovaly. Rozdíl byl v psychologické pomoci, kdy v roce 2002 poskytoval pomoc psycholog HZS hl. m. Prahy a v roce 2013 spolu s psychologem zasahoval posttraumaticky tým. Společnou činností v uvedených letech byly stejné likvidační práce.

6.3.5 Zasahující jednotky

Při povodních 2002 bylo celkem nasazeno 54 jednotek PO s 1954 hasiči z toho bylo 850 hasičů z jednotek HZS kraje, 340 hasičů z jednotek HZS podniků, 368 hasičů z jednotek SDH obcí a 396 hasičů z jiných jednotek. Mezikrajská výpomoc, která byla organizována z úrovně GŘ HZS ČR a HZS hl. m. Prahy. V celkovém počtu 278 hasičů HZS kraje Vysočina, HZS Olomouckého kraje a HZS Moravskoslezského kraje.¹⁰⁸ ÚKŠ ve spolupráci s GŘ HZS ČR o zahraniční pomoci, ta byla poskytnuta v podobě Německých záchranných složek v podobě 77 hasičů. Následně premiér Dánské vlády Anders Fogh Rasmussen uvedl, že národní agentura pro krizové řízení Beredskabsstyrelsen vyslala 10 hasičů s velkoobjemovými čerpadly.¹⁰⁹ **V roce 2013 při povodních** bylo celkem nasazeno 53 jednotek PO v počtu celkem 1184 z toho 742 příslušníků HZS hl. m. Prahy, dále pak příslušníci z jiných krajů, které nebyly postiženy povodní. Jednalo se o HZS krajů: z toho 45 hasičů z kraje Vysočina, 38 hasičů Olomouckého kraje, 35 hasičů Jihomoravského kraje a ze Záchranného útvaru Hlučín 24 hasičů. Dále na povodni se podílelo 20 hasičů z řad HZS podniků.¹¹⁰ **Rozdíl** v zasahujících jednotkách při povodních v uvedených letech byl v počtech nasazených hasičů. V roce 2002 se podílelo na výše zmíněných pracích o 770 hasičů více nežli v roce 2013. Dále byly využity v roce 2002 zahraniční složky, kdy oproti tomu v roce 2013 nebyly zahraniční složky vyžádány.

---

¹⁰⁷ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2013

¹⁰⁸ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002

¹⁰⁹ RELIEFWEB Danish Prime Minister expresses sympathy for flood victims. *reliefweb.int* [online]. © 20013-2023 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/czech-republic/danish-prime-minister-expresses-sympathy-flood-victims>

¹¹⁰ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2013

6.4 Diskuze

Zhodnocení činnosti Hasičského záchranné sboru hlavního města Prahy při povodních v roce 2002 a 2013. V roce 1996 si nechalo hl. m. Praha prezentovat simulaci povodně z roku 1890 od Povodí Vltava a. s. Vyplývá z toho, že město mělo potřebné informace o hrozícím nebezpečí, přesto se nepodařilo včas reagovat a na základě této simulace rozhodlo o následných protipovodňových opatření. Tato protipovodňová opatření byla umocněna povodněmi v roce 1997 na Moravě, to se projevilo nepřipraveností zákonů na danou situaci. Důsledkem povodní na Moravě byl proto přijat soubor zákonů, který měl zásadní vliv na opatření zvládnutí krizových situací a dále na rozvoj v oblasti koordinace složek IZS. Následkem povodně na Moravě a zmíněné simulace, bylo taktické cvičení Voda 98. Na základě těchto zkušeností bylo rozhodnuto o plánování několika etap v podobě výstavby protipovodňového hrzení. Tato opatření měla zajistit kontrolu nad povodní. V době začátku povodně byla dokončena jen Etapa 0001- Staré Město a Josefov a Etapa 0008- Modřany. Lze říct, že tato uvedená opatření byla nedostatečná z důvodu pomalé výstavby. To mělo za důsledek zaplavení 5,8% rozlohy města. Je nutné zmínit fakt, že se může zdát, že protipovodňové bariéry z pytlů s pískem byly neúčinné. Ale primárním přínosem těchto bariér bylo zpomalení zaplavení městských částí, které mohly být včas evakuovány. Na základě protipovodňového plánu HZS hl. m. Prahy reagovalo město ve spolupráci s krizovým štábem na aktuální krizovou situaci výstavbou protipovodňových bariér, jejichž stavba, jak se později ukázalo, byla v některých částech města časově a fyzicky náročná a neefektivní. Neméně problematickým faktorem se ukázala počáteční komunikace mezi krizovými kontakty, kdy nedostatečná aktualizace pohotovostních orgánů měla za následek časové prodlevy a neefektivnost. Z důvodu postupu zaplaveného území došlo k odpojení elektrického proudu na postižených místech. To mělo za následek nefunkčnost jednotného systému varování a vyzoomění a evakuované osoby musely být obeznámeny prostřednictvím osobního kontaktu, to si vyžádalo navýšení sil v podobě dalších složek IZS. Kvůli nedostatečné funkčnosti bariér bylo evakuováno 48 168 osob v ohrožených městských částech, důsledkem toho došlo k další neplánované činnosti HZS hl. m. Prahy s potřebou navýšit lidské zdroje, techniku a celkovou logistiku. Z důvodu nejisté prognózy a podcenění situace došlo k neuposlechnutí evakuačního nařízení části obyvatelstva, kterou následně složky IZS musely zachránit za pomoci techniky. Tím došlo ke ztížení situace a navýšení předem neočekávaných dalších činností HZS hl. m. Prahy, důsledkem toho docházelo k náročným situacím vystavující hasiče zbytečnému nebezpečí. Po kulminaci řeky a následném poklesu hladiny začaly likvidační práce, na kterých se

podílely jednotky HZS hl. m. Prahy a trvaly několik měsíců. Díky zkušenostem z povodni 2002 byla pořízena výkonnější čerpadla. Vzhledem k tomu, že došlo k neočekávanému zatopení několika stanic metra a odčerpávání lagun byla situace značně ztížená a náročná na lidské zdroje a techniku. Vyplývá z toho, že město mělo potřebné informace o hrozícím nebezpečí, přesto se nepodařilo včas reagovat.

Po povodni 2002 protipovodňové orgány spolu s HZS hl. m. Prahy reflektovaly krizovou situaci, postupy a činnosti s ní spojené. A vyhodnotily selhání a nefunkčnost protipovodňových opatření, ze kterých vzešly následné změny a úpravy, na kterých se začalo prioritně pracovat a zdokonalovat. Jmenovitě změna protipovodňového plánu, dokončení protipovodňových bariér v celkové délce 6229,7m, v etapách 2,3,4,5,6,7 a celkového dokončení 8. etapy-Modřany. Dále rozhodnutí o dřívějším uzavření protipovodňových vrat na kanále Čertovka a uvolňování vrat na přečerpávací stanici Rokytka, kdy byla v roce 2002 uzavřena při 2. SPA při průtoku 1083 m³/s, zatímco v roce 2013 při 1. SPA 450 m³/s.

Změny těchto opatření se ukázaly jako účinné v roce 2013, kdy připravenost, uzavření vrat na Čertovce a uvolňování vrat na přečerpávací stanici Rokytka plnila svou funkci ve spojení s protipovodňovými bariérami a to tak, že centrum města nebylo zaplaveno, byla pouze omezena městská hromadná doprava, převážně jako bezpečnostní opatření. Díky těmto opatřením bylo zapotřebí evakuovat pouze okrajové části Lahovice, Lahovičky, které se nacházejí na soutoku Vltavy a Berounky, kdy se jedná se o rozlivovou zónou. Dále pak byly evakuovány okrajové části Chuchle a Troji. Přes zaplavení území a odpojení elektrické energie byl využit JSVV, který byl modernizován a v důsledku toho byly zjednodušeny povodňové záchranné práce složkami HZS hl. m. Prahy. Oproti roku 2002, kdy povodeň způsobilo vylití řeky Vltavy, byl v roce 2013 její průtok z velké části zajištěn protipovodňovými bariérami, nezpůsobil velké škody a vše probíhalo dle protipovodňového plánu. Menší toky se naopak neočekávaně vylily z koryt a zaplavily část území hl. m. Prahy a způsobily tak mimořádnou událost, jenž si vyžádala značnou činnost HZS hl. m. Prahy. Jednalo se o protipovodňové zabezpečovací práce, monitoring, stavba pytlů s pískem, což si vyžádalo časovou neefektivnost, náročnost na lidské zdroje. Zároveň se kvůli tomu opakoval jev z roku 2002, kdy přívalové deště zahltily vodovodní síť dešťové kanalizace a voda v přeplněných korytech menších toků se dostala do zaplavených oblastí pomocí kanalizace do ulic a stěžovala tak činnost HZS hl. m. Prahy. Lze říci, že postup HZS hl. m. Prahy byl v součinnosti s krizovým štábem a protipovodňovým plánem. Nutno říci, že stavění mobilních protipovodňových bariér

proběhlo již v zaplaveném území a to ztížilo situaci pro jednotky HZS hl. m. Prahy. Lze diskutovat, zda rozhodnutí krizového štábu hl. m. Prahy byla uvedena včas.

Po povodni 2013 protipovodňové orgány spolu s HZS hl. m. Prahy vyhodnotily krizovou situaci a dále postupy a činnosti s ní spojené. Výsledkem bylo, stejně jako v roce 2002 úprava protipovodňového plánu menších toků jako je Botič a Rokytka. Dále bylo vyhodnoceno území Lahovic a Lahoviček i nadále jako záplavová oblast. Důsledkem těchto povodní bylo zahájení každoročního cvičení na výstavbu protipovodňových bariér, nákup techniky a dalšího velkoobjemového čerpadla.

Z názoru autora je zřejmé, že protipovodňové bariéry byly nejdůležitější součástí protipovodňových opatření. I přesto, že město mělo potřebné informace o hrozícím nebezpečí již v roce 1996, nepodařilo se včas reagovat výstavbou protipovodňových stěn ze železobetonu, popřípadě ochranných valů ze zeminy. Lze se domnívat, proč se tato opatření neděla. Vltava protéká historickým centrem města, to patří mezi cenné památky UNESCO od roku 1992 a vznikly obavy, že by tyto změny mohly poškodit historický ráz města. V důsledku této památkové zóny, najít formu aktivní ochrany, aby nebyl narušen historický ráz města. V poměru nedostatku finančních prostředků a zdlouhavého jednání o stavebním povolení se včas nepodařilo nalézt východisko. Podle autora to v roce 2002 vedlo k zaplavení území a následným činnostem HZS hl. m. Prahy popsaných v bakalářské práci. Oproti roku 2002 byly využity protipovodňové bariéry, které se ukázaly být účinné a oproti předcházející zkušenosti časově a fyzicky méně náročné. Hlavní rozdíl byl v připravenosti HZS hl. m. Prahy, kdy každoroční cvičení napomohlo k rychlé výstavbě protipovodňových bariér. Je nutné zmínit, že krizový štáb hl. m. Prahy nereagoval adekvátně na zhoršující se situaci v obou případech povodní. Lze se domnívat, že na základě pozdního rozhodnutí výstavba protipovodňových bariér byla zahájena pozdě v obou případech, evakuace v roce 2002 měla proběhnout dříve. V reakci na předešlou zkušenost z povodní, díky častějšímu monitoringu toků, byla evakuace zahájena včas. Z praktické části bakalářské práce plyne, že měly nejzásadnější vliv protipovodňové bariéry, naopak jde nelehce uchopit významný faktor činnosti HZS hl. m. Prahy a to je zkušenost. Dle autora je to zásadní prvek činnosti při povodni, ze kterého plyne poučení z roku 2002 do roku 2013, ale i poučení z povodní 2013 pro následující roky. Každá povodeň má určitá specifika a proto nelze dostatečně předvídat danou událost.

Závěr

Praha prošla ničivou tisíciletou povodní v roce 2002 a poučila se ze zkušenosti, následně tyto zkušenosti využila v roce 2013. Zintenzívnění připravenosti HZS hl. m. Prahy na povodeň je bezesporu nejen žádaný, ale nutný bod do budoucna. Tato připravenost na krizovou situaci, jako jsou povodně, tak usnadní následnou činnost nejen HZS ČR, ale také dalším složkám IZS. V úvodu práce autor vysvětluje strukturu HZS ČR a jeho právní rámec o který se následně jednotky opíraly v případech činnosti při povodních z let 2002 a 2013.

Autor bakalářské práce si za cíl stanovil zhodnocení úkolů HZS hl. m. Prahy při povodních z let 2002 a 2013. Vycházel přitom z interní dokumentace Povodně 2002 a Povodně 2013, které byly poskytnuty HZS hl. m. Prahy. Využitím komparativní metody porovnal rozdíly a následně vyhodnotil důsledky, které měly vliv na činnost HZS hl. m. Prahy. Vyhodnocením dané činnosti HZS hl. m. Prahy bylo zjištěno, že zkušenost, kterou získaly JPO a město Praha z povodní z roku 2002, byla poučenost významným a rozdílným faktorem při povodních v roce 2013. Lze říci, že tento rozdíl se primárně projevil v protipovodňových opatřeních v podobě logistiky a výstavby protipovodňových mobilních stěn, informovanosti ohrožených občanů povodní a nasazení JPO Prahy. Dle zkoumání autora byla opatření a následná činnost HZS hl. m. Prahy účinná a vedly k tomu, že byla oproti roku 2002 zasažena povodní menší část Prahy, převážně na soutoku řek Vltavy a Berounky a část území Praha-Troja. Jednotky tak nemusely evakuovat a následně zachraňovat tolik osob. Lze uvést, že obyvatelé pocítili při povodních v roce 2013 jen určitá omezení městské hromadné a automobilové dopravy. Z bakalářské práce plyne, že na zásadní průběh obou povodní z uvedených let měly nejzásadnější vliv protipovodňové bariéry a také zkušenosti zasahujících hasičů při obou povodních. Dle autora je to zásadní prvek činnosti při povodni, ze kterého plyne poučení z roku 2002 do roku 2013, ale i poučení z povodní 2013 pro následující roky. Může se zdát jednoduché s odstupem času ukázat na chyby, které ať již HZS hl. m. Prahy, ÚKŠ, nebo krizový štáb hl. m. Prahy udělal. Nicméně podrobné zhodnocení situace ukázalo, že tato problematika je mnohem složitější, než se může na první pohled zdát. V roce 2002 se Praha připravovala na povodeň teoreticky, bez reálné vize hrozby a v nedostatečném tempu, ať z důvodu nedostatku financí a nebo komplikace s výstavbou v památkové zóně. V roce 2013 zas byla připravenost hl. m. Prahy na povodeň dle autora dostatečná, hlavní tok byl adekvátně zabezpečen i díky předešlým zkušenostem z roku 2002. Překvapující bylo

vylítí menších toků, které nebyly zabezpečeny. Tyto informace byly získány porovnáním a vyhodnocením dat z interní dokumentace HZS hl. m. Prahy a změnily autorův kritický náhled na dané události. Za přínos bakalářské práce autor považuje nabitě vědomosti při srovnávání dat a ucelení obrazu o povodních v Praze. Lze konstatovat, že cíl práce byl naplněn. Každá povodeň má určitá specifika a proto nelze dostatečně předvídat danou událost.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ADAMEC, Vilém. *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012, 131 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-118-7.
2. *Bojový řád jednotek požární ochrany: Činnost jednotek při povodni*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2017, 713 s. ISBN 978-80-7385-197-2.
3. HOLEC, Tomáš. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. 119 s. ISBN 978-80-7616-100-9
4. JUŘÍK, J. *Prahou podél potoků (a dvou řek)*. Praha: Argo, 2007, 226 s. ISBN 9788072039555.
5. JURÁŇ, Marek a Jiří MATĚJKA. *Mobilní protipovodňové systémy*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 151 s. ISBN 9788086640624.
6. KAVAN, Š. *Ochrana obyvatelstva II. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií*, 2015. 129 s. ISBN 978-80-87472-92-7 Kratochvílová, Danuše, Folwarczny, Libor, *Ochrana obyvatelstva 2.*, aktualizované vyd., v Ostravě: Spektrum 2013 177 s. ISBN 978-80-7385-134-7.
7. *Katalog stanic Hasičského záchranného sboru České republiky*. [Praha]: Ministerstvo vnitra, 2019, 1040 s. ISBN 9788076160248.
8. KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva 2.*, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, 177 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN isbn9788073851347.
9. *Krizové zákony: Hasičský záchranný sbor; Požární ochrana*: redakční uzávěrka. 2021. Ostrava: Sagit, 2007. 230 s. ÚZ. ISBN 978-80-7488-497-9.
10. KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. *Ochrana obyvatelstva*. Praha: Armex, 2006. 19 s. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-867-9533-0.
11. LUKÁŠ, Luděk et al. *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. 160 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-105-7.
12. SZASZO, Zoltán. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010, 306 s. ISBN 9788086640600.
13. SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 44 s. ISBN 978-80-86640-59-4.
14. ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007, 157 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-007-4.

15. VILÁŠEK Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Druhé, upravené vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. 197 s. ISBN 978-80-246-5067-8.

Elektronické zdroje

1. BEZPEČNOST. PRAHA.EU: Jednotky sborů dobrovolných hasičů. bezpecnost.praha.eu [online]. © 2023 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/jednotky-sboru-dobrovolnych-hasicu>
2. BBC NEWS Europe Prague flood defences put to test [online]. © 2013 [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-22756310>
3. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Krajská správa ČSÚ v hl. m. [online]. © 2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xa>
4. GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR., *Krizové stavy* [online]. [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>
5. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČEESKÉ REPUBLIKY. ochrana obyvatelstva. [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/nejcastejsi-otazky.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>
6. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČEESKÉ REPUBLIKY. krizové řízení. [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
7. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ ÚTVAR PRAŽSKÉHO HRADU. Základní informace. [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasicsky-utvar-ochrany-prazskeho-hradu-menu-o-nas-zakladni-informace.aspx>
8. Povodňový informační systém [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.povis.cz/html/>
9. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČEESKÉ REPUBLIKY. Opatření pro nouzové přežití. [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/opatreni-pro-nouzove-preziti-558778.aspx>
10. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHA. Zpráva o stavu požární ochrany. Služby pro veřejnost. In [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz): Služby pro veřejnost [online]. Praha: HZS ČR 2021 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-hlavniho-mesta-prahy.aspx>
11. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČEESKÉ REPUBLIKY. Jednotky PO. [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>
12. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČEESKÉ REPUBLIKY. Cvičení. [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-usteckeho-kraje-menu-integrovaný-zachranny-system-cviceni.aspx>
13. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČEESKÉ REPUBLIKY. Integrovaný záchranný systém [hzscr.cz](https://www.hzscr.cz) [online]. © 2023 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-usteckeho-kraje-menu-integrovaný-zachranny-system-cviceni.aspx>

14. PRAHA. EU: Základní informace. Praha eu [online]. © 2023 [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/co_delat_v_praze/o_praze/zakladni_informace/index.html
15. PRAHA. EU: Vyhlášky a nařízení. Praha eu [online]. © 2023 [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/vyhlasky_a_narizeni/vyhledavani_v_pravnich_predpisech/rok_2011-narizeni_c_13_2011_sb_hl_m_prahy.html
16. PORTÁL ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Vodní toky a vodní díla v Praze. portazp.praha.eu [online]. © 2015 [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: https://portazp.praha.eu/jnp/cz/voda/vodni_toky_vodni_dila_a_vodotece/po_praze_podel_potok_u/vitejte_na_strankach_po_praze_podel.xhtml
17. RELIEFWEB Danish Prime Minister expresses sympathy for flood victims. reliefweb.int [online]. © 20013-2023 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/czech-republic/danish-prime-minister-expresses-sympathy-flood-victims>
18. S B Í R K A INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÝ ZÁCHRANNÉ SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. Opěrné body Hasičského záchranného sboru České republiky a typy předurčenosti jednotek požární ochrany pro záchranné práce. Pokyn č. 16/2013 [online]. Praha: 2017 [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/siar-ca-16-2017-pokyn-16-z-17-3-5751495-pdf.aspx>
19. ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY Historie. hzscr.cz [online]. © 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/historie-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>

Legislativní dokumenty

1. ústavní zákon č. 110/1998 o bezpečnosti České republiky,
2. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
3. zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů,
4. zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů,
5. zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů,
6. zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů,

7. Zákon č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
8. Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
9. nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení zákona o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů,
10. nařízení vlády č. 463/2000 Sb. o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2002
- HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. Interní dokumentace. *Úvodní zpráva o průběhu povodně 2002 v hl. m. Praze*. Praha: interní dokumentace Praha, 2013

Seznam zkratk

ČR Česká republika

ČHMÚ Český hydrometeorologický ústav

GŘ HZS ČR Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

HZS ČR Hasičský záchranný sbor České republiky

HZS hl. m. Praha Hasičský záchranný sbor hlavního města Praha

HZS Kraje Hasičský záchranný sbor kraje

HPPS Hlásná a předpovědní povodňová služba

IZS Integrovaný záchranný systém

JPO Jednotky požární ochrany

JSVV Jednotný systém varování a vyrozumění

KOPIS Krajské operační a informační středisko

MU Mimořádná událost

ORP Orgány obce s rozšířenou působností

SDH Sbor dobrovolných hasičů

SPA Stupeň povodňové aktivity

USAR Urban Search And Rescue

ÚKŠ Ústřední krizový štáb

WASAR Water Search And Rescue

Seznam tabulek

Tabulka 1: Krizové stavy a jejich stručná charakteristika.....	13
Tabulka 2: Vltava, hlásný profil Praha-Chuchle.....	18
Tabulka 3: Povodňové orgány.....	18
Tabulka 4: Dislokace jednotek.....	34

Seznam obrázků

Obrázek 1: Zkouška sirén.....	26
Obrázek 2: Všeobecná výstraha.....	27
Obrázek 2: Hasební obvod HZS hl. m. Prahy.....	36